

АМЕРИКА СЛІДКУЄ ПИЛЬНО ЗА ПОЛІТИКОЮ СОВЕТІВ

ВАШИНГТОН. — Американські політичні кола добре слідкують за кожним політичним рухом Советів, зокрема тепер, коли між Советами і Німеччиною, як подають різні джерела, існує напруження. В американських офіційних колах таке переконання, що советська армія не є настільки сильна, щоб пробувати ставити опір німцям. Тому, після вської правдоподібності, Сталін уступить перед Гітлером та дасть останньому те, чого він захоче. Назагал таке переконання, що Гітлер домагається нових концесій на Україні і Кавказі, які то території потрібні Гітлеру з економічних і стратегічних причин. До Вашингтону приходять зведення, що в тім напрямку відбувались і далі відбуваються переговори між Гітлером і Сталіном і в тих переговорах Сталін вже посунувся досить далеко, щоб віддати Гітлеру мирним шляхом те, чого йому потрібно.

ОБМЕЖЕННЯ ПРОДУКЦІЇ АВТ.

ВАШИНГТОН. — Департамент війни домагається, щоб автомобільний промисл зменшити на половину; щоб у той спосіб відпустити з того промислу людей, матеріали і технічні сили, потрібні для виробу літаків, повзів і іншої зброї. Коли це наступить, то виріб авт зменшиться на половину. Той виріб вже обмежений на одну п'яту.

ЗБИРАННЯ СТАРОГО АЛЮМІНІЯ.

НЮ ЙОРК. — Бюро заряду продукції порішило в короткім часі розпочати збір старого алюмінія від цивільних людей. Бюро видасть заклик до всіх господарів, щоб вони віддавали на вжиток державі старі кухонні начиння з алюмінія, бо цього металу є в Америці обмаль, а його дуже потрібно для виробу літаків.

УХВАЛЕНО МЕНШІ ВИДАТКИ НА „ДОБЛО ПІ ЕЙ“

ВАШИНГТОН. — Конгрес ухвалив на наступний фінансовий рік значно меншу суму на „Добло Пі Ей“. Ця сума вносить 875 мільйонів доларів і вона має за завдання вдержати при роботі один мільон людей. При тім вивязалась в конгресі дебата, під час якої деякі конгресмени хотіли ухвалення ще меншої суми, а також хотіли задержання старого звичаю, щоб по півтора року робітників з „Добло Пі Ей“ усувати на 30 днів з праці. Цей раз застереження відкинуто і робітники можуть постійно, без перерви, працювати. Критики адміністрації говорили, що в той спосіб „Добло Пі Ей“ стане сталою інституцією. Прихильники адміністрації говорили, що в наступнім році буде поверх п'ять мільйонів людей без роботи. Тепер є від сім до дев'ять мільйонів. Державної помочі безробітним потрібно, головним старшим людям, що перейшли 50 рік життя, бо вони в приватнім промислі не можуть дістати заняття.

СТАЛІН ВИКОРИСТОВУЄ ЮНІЙНИЙ РУХ.

ВАШИНГТОН. — На судовій розправі проти трьох советських агентів, які провадили в Америці советську пропаганду, замаскувавшись під книжкове підприємство „Букніга“, прокуратор відчитав уступи з книжки Сталіна, в якій він радить всім комуністам по цілмі світі втискатись до юній, перебірати в них провід і робити з них інструмент для повалення капіталістичного ладу і до запровадження комунізму.

ЧИЩЕННЯ ЮНІЙ З КОМУНІСТІВ.

НЮАРК. — На масовім мітингу юній робітників, запяятий в летунській фабриці Брустера, привітні ухвалили резолюцію, щоб виполоти з коренем всіх комуністів, які по юніях роблять лиш клопіт і накликають людей до непотрібних страйків. Серед привітних робітників роздавались гнівні голоси на адресу комуністів і інших підливних елементів, щоб „їх вивішати“. Водночас викинуто з юній вісьмох комуністичних організаторів, які в середині вертлі юнію і штовхали її до страйку. Чистка обійме вісім тисяч робітників згаданого підприємства.

ПЕРЕСТОРОГА ПРОТИ ПІДВИЩУВАННЯ ЦІН.

ВАШИНГТОН. — Директор контролю цін, Ліо Гендерсон, заявив, що всі ті підприємства, які задумують підносити ціни на свої продукти, краще зроблять, коли наперед звернуться до нього за порадой, заки рішуться на цей крок. Недавно п'ять великих автомобільних компаній піднесли ціни на явта, але Гендерсон тепер їм каже, щоб ціни знов знизили до старого рівня.

ПРЕЗИДЕНТ РУЗВЕЛТ ПОІДЕ ДО КАНАДИ.

ОТАВА. — Канадійський прем'єр МекКензі Кінг заявив, що в недалогому часі президент Рузвелт відвідає Канаду.

КОРДЕЛ ГОЛ В ГОСТРИХ СЛОВАХ ЗНОВ ПЕРЕСТЕРІГАЄ ФРАНЦІЮ

Секретар стейту Кордел Гол на протязі дев'яти днів вислав на адресу Франції ще одну гостру пересторогу, у зв'язку з її війною між нею а Британією на терені Сирії. Кордел Гол говорить, що та війна вдаряє своїм вістрям також в інтереси Америки, бо Америка постановила дати всяку можливу поміч у напрямку перемоги Британії. Гол далі гостро таврував по імені заступника прем'єра Франції, адмірала Дарляна і Пієра Ляваля, закидуючи їм, що вони хочуть Францію політично підпорядкувати Німеччині. Гол поновно підкреслює, що Франція дозволила німцям осадитись в Сирії, звідки німці помагали іракській армії в її короткій війні з британцями. Колиж ходить про те, щоб британці вступили на сирійську землю, Франція відразу виповідає їм війну і боронить цей територію всіма силами.

НІМЦІ, ЗАТОПЛЮЮЧИ РОБІНА МУРА, ПОЛАМАЛИ МІЖНАРОДНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

Підсекретар стейту, Сомпер Велес, офіційно заявив, що німецька субмарина, яка затопила американський торговельний корабель 700 миль віддалений від берегів, поламала свої власні міжнародні зобов'язання, залишивши на широкім морі моряків і цивільних людей. Бо в 1930 р. Німеччина дуже охотно згодилась на міжнародне зобов'язання, щоб воєнні кораблі, зокрема субмарини, коли затоплюють торговельні кораблі, подбали про безпеку пасажирів і залоги. Морська компанія, до якої належав цей корабель, заявила, що на ній не було ніяких воєнних продуктів, а він цей раз віз точнісінько ті самі продукти, які возив до війни.

В американських політичних колах слідче побоювання, що відтепер зачиститься необмежене затоплювання американських кораблів з боку держав „осі“, що мусить довести Америку до дійсної війни.

ПРЕЗИДЕНТ ТАВРУЄ БОРОТЬБУ В ЮНІЯХ

Президент Рузвелт видав пересторогу на адресу юній, щоб вони, в погоні за силою і впливами в поодинокі фабрики і промислових заведеннях, не пускались на внутрішню нечесну боротьбу. Буває таке, що одна юнія старється різними непербірливими засобами виперти іншу юнію з даної фабрики і перетягає на свій бік робітників. Це відбувається дуже зле на робітничій моралі і на продукції, та приносить шкоду робітничому рухові.

БРИТІЙЦІ ЗБОМБАРДУВАЛИ РУРСЬКУ ОБЛАСТЬ У НЕБУВАЛИЙ СПОСІБ

Ніч за нічю, кількома наворотами, бомбардувала Королівська Повітряна Сила самі найбільші осередки німецької тяжкої, воєнної промисловости, яка знаходиться в Рурській області. Очевидні подано, що теперішнє бомбардування було на такі великі розміри і нанесло таку велику шкоду, що годі це рівняти з чимсь подібним, що було досі. Бомбовози злітали цілком низько, щоб могли влучно скидати бомби. Німецькі летуни пробували „відплатитись“ за ту руйну, але їх налет зівстав здержаний в Каналі Ля Манш. По короткій, але завзятій, повітряній боротьбі німецькі летуни були змушені вертати назад до Німеччини.

В СИРІЇ ПОДІЇ РОЗВИВАЮТЬСЯ ПЛАНОВО

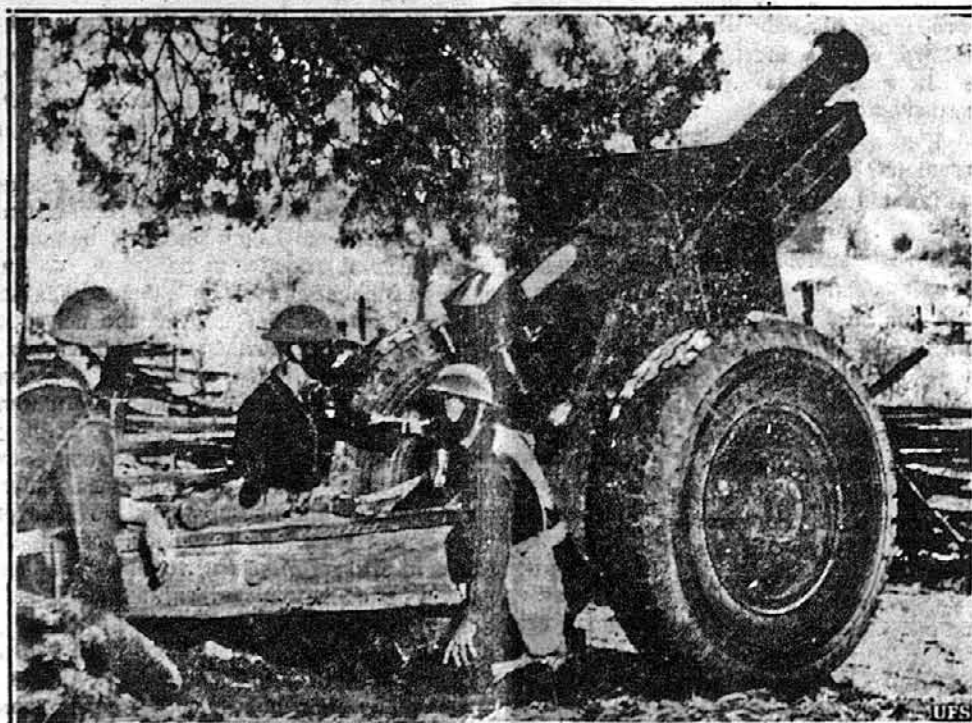
Вправді британські війська і „вільні французи“ не посуваються вперед з таким поспіхом, як це передбачувало, але проте постійно, день за днем, здобувають щораз нові позиції. Так виглядає, що найсильніший спротив буде коло пристані Бейрут. Бритійці не лнуть скорим темпом вперед тому, що не хочуть проливати французької крові і переконані, що уряд у Віші таки стримає боротьбу і віддасть Сирію британцям.

ЗААТАКОВАНО НІМЕЦЬКИЙ ПАНЦИРНИК

Бритійські зведення подають, що недалеко берегів Норвегії сторпедовано німецький „кишенковий“ панцирник. Є ним „Люцов“, або „Адмірал Шер“. Що панцирник зівстав поцілений пізнати можна було по тому, що був вибух і повно диму, та що він зівільнив скорість. Тяжко було британським літакам побачити наслідки, бо панцирник закрит себе шкваритим димом.

ДУМАЮТЬ, ЩО ВІШІ НЕ ПІДЕ ПРОТИ АНГЛІЇ

З Французьких нот, звернених з протестом проти Британії за напад на Сирію, видно, що Віші не хоче того конфлікту поширяться і готово стримати війну в Сирії.

МИРНА ВІЙНА. — Під час недавніх маневрів у горах стейту Тенесі пробовано цю 155-міліметрову гавбицю. Жовніри носять маски проти газу.

СОВЕТИ ЗАПЕРЕЧУЮТЬ, ЩО Є ТЕРТЯ МІЖ НИМИ І НІМЕЧЧИНОЮ

МОСКВА. Советський уряд уважав за вказане дати обширне вияснення в справі тих поголосок, що їх подала світова преса про советсько-німецьке напруження. „Вияснення“ подала советська урядова агенція Тас. У заяві кажеться спершу про всі ті різні вісті, зв'язані з німецьким нападом на ССРС. А потім заперечується одну вість за другою. І так Совети стверджують, що є неправдою, будьтоби Німеччина поставила їм якісь нові домагання. Кажуть, що є цілком безпідставними поголоски, що Німеччина збирається напасти на Совети, бо оскільки іде про советські інформації, Німеччина не робить нічого такого, щоб зрівнати свій договір з Советами. А якщо є які військові перемиї, то це є зв'язане з подіями на Балкані. Там, кажуть Совети, були згромаджені великі німецькі воєнні сили, які тепер треба перенести кудиінде. Але ці перемиї не мають нічого спільного з советсько-німецькими відносинами. Далі підкреслюють Совети, що вони провадять мирову політику. І тому є неправдиві ті всі поголоски, що говорять про якусь воєнну підготовку з боку Советів. Коли є що, то це є маневри, звичайні військові вправи, що відбуваються кожного року. Сказати, що ті маневри є рухом червоної армії, зверненим проти Німеччини, є — глупотою.

Пускають вісті — вороги ССРС і Німеччини.

Та найзамітніше є те твердження советської пресової агенції, в якому кажеться, що всі ті поголоски про напруження між Советами і Німеччиною є роботою ворогів, тих держав, що хотілиб довести до того, щоб Совети і Німеччина зачали з собою війну. Але заміним є теж і те, що в тій советській заяві постійно говориться в такий спосіб, що „згідно з раними інформаціями“. Це дає цю думання, як зазначає Асошіейтед Прес.

ПОКАЗУЮТЬ „БЛІЦКРИГ“.

МОСКВА. — В тому часі, як по світі пішли вісті, що вже цього понеділка готова зачатись війна між Гітлером і Сталіном, в Москві, як подає Юнайтед Прес, німецька амбасида показувала рухомі образи про війну на Балкані й в Греції, а також про німецьку участь у війні в Африці. Цій виставі приглядалися неутральні дипломати і журналісти, п'ять советських офіційних генеральних штабу, а також і деякі члени американської амбасида з військового відділу.

ВІЗВАЛИ ДО МОСКВИ.

БУКАРЕШТ. — Несподівано покликано советського амбасадора Лаврентієва на послухання до Москви. Але ніхто не знає, яка тому причина.

НІМЦІ І ФІНЛЯНДІЯ.

СТОКГОЛЬМ. — Так є, що вже тепер має бути в Фінляндії поважна кількість німецького війська. А готово бути більше. Саме до цього має змагати договір, який має бути заключений між Німеччиною і Фінляндією і гарантувати ненарушувимість фінської території. Наслідком цього „договору приязни“ булоб те, що Німеччина моглаб держати більше свого війська в Фінляндії вже цілком явно.

ЦЕ ПОЛЯКИ ІНФОРМУЮТЬ!

СТОКГОЛЬМ. — Звідки ідуть вісті про те, що діється на советсько-німецькій границі? На те відповідають польські кола, що перебувають у Швеції. Вони кажуть, що тих відомостей достарчають польські організації. Поляки, що мешкають по советському боці, мають часто переходити з напруженням життя до поляків, що живуть в Генеральнім Губернаторстві й передавати їм вісті, які потім передаються далі. Ті вісті доходять, очевидно, до польської інформаційної служби в Стокгольмі, а звідси передаються далі, зокрема до Лондону, до осідку польського уряду на вигнання.

КРИПС МОЖЛИВО НЕ ПОВЕРНЕ.

ЛОНДОН. — Мабуть британський амбасадор Крипс не верне вже на своє давнє місце в Москві. З того, що пише британська преса, можна вносити, що його не дуже радо бачили в Москві.

ВЗАІМНО СЕБЕ ОБДУРЮЮТЬ.

ЛОНДОН. — Лондонський „Таймс“ тої думки, що Сталін і Гітлер хитрують і взаємно себе обдурають. Обидві сторони не бажають собі війни між собою. Але одна страшить другу, щоб таким чином якнайбільше виторгувати. Та так є, що в Англії далі собі бажають того, щоб Гітлер пішов проти Сталіна і тим перекинув Сталіна на сторону аліантів.

"SVOBODA" (UKRAINIAN DAILY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.,
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1941 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед
появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

3 Канаді належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Побільше Розуму, Розваги і Поваги

Живемо в такому часі, коли відповідальна людина обов'язана добре рахуватись з кожним сказаним, а тим більше написаним словом, коли воно відноситься до громадських та політичних справ. Особливо, коли це говорить та пишеться від імені інших, якоїсь організації, чи ідеологічної групи. Завважуємо, що є такі одиниці, що цього не хочуть розуміти. І пробують, ніби як, "представити української націоналістичної ідеї", завадати цій ідеї удари своїм політичним нерозумом, невихованістю і прорахунком. Признаємось, що стидно про це писати. Та мусимо про те згадати ради загального добра в тому переконанні, що громадянство знає, як до таких справ ставитись, як треба від цього відмежовуватись. Важкі часи дають звичайно добру нагоду пізнати патріотизм, характер і розум тих, що в спокійні часи блещуть коштом інших, а в скруті показують себе тими нулями, якими вони в дійсності є. Від таких "нуль" терпимо тут в Америці не тільки ми, але мають їх й інші народи. Ось ті нулі, не вважаючи на трагедію свого народу, "воюють" у тих народів прорахунком, гидотою... Тому не вважаймо себе якимсь винятком, коли змушені ствердити, що таке в нас діється, що є особняки, що для своїх брудних порухів використовують навіть — українську націоналістичну ідею. Ми певні, що все те скоро пройде, як уже минула не одна гидота. Наша ідея така сильна, здорова і чесна, що своєю чистотою прочистить наші ряди від того сміття, яке з ідеалами не може мати нічого спільного.

Бо якщо комусь іде про якусь велику справу, а він людина розважна й патріотична, то хіба зрозуміє, що про серйозні справи треба писати поважно й розважно. Не треба лаяти, а аргументувати. Суспільні дії, чи редактори, не є недоторканні. Їхні виступи, чи їхнє писання, підпадають під загальну критику. Та "вуличні сплетні" чи "гострі" прикметники не є аргументами. І тільки серйозною критикою й аргументами зацікавиться широкий загал, бо від лайки і сплїток він звичайно відвертається. На серйозній і пристойній дискусії зискає ідея, якщо кому про неї іде, а не про що інше. Крім того, чим людина культурніша, тим більше вважає на те, щоб поводитись культурно, як у звичайному так і публічному житті. Коли хочемо, щоб нас вважали в Америці за культурних людей, то знаймо, що після того, як ми себе тут ведемо, судять тут теж і той український наріз, з якого походимо і якому хотіли б допомогти в його боротьбі за визволення. Ось і тому треба нам виступати проти тих "перевертених" голов, що не рахуються з американськими обставинами: ні з приличністю, яка є тепер обов'язковою для кожного, що виступає публічно під українським іменем, і нанові американсько-українському громадянству й українській справі шкоду своїм писанням, говорінням чи своїми політичними потягненнями.

„Між Українськими Націоналістами“

(September 1939, by Wegierski Dominik, Minerva Publishing Co., Ltd. London, 1940.)

(1)

Вступ.

Появившись в Лондоні книжка під повним назвою, якої автором є Домінік Венгерський (псевдонім), описує втечу перед німцями в тих днях, коли зачалась німецько-польська війна. Автор втік з Кракова на схід і опинився на українській землі, в українських селах, коли там ще була польська влада, а також був там і в перших днях большевицької влади. Про це він згадує в різних місцях книжки. Тій справі присвятив він теж і окремий уступ п. н. „Між українськими націоналістами“ (Among the Ukrainian Nationalists, pp. 122-135). Висказані там думки і враження є того роду, що вартує, щоб з ними познайомити ширший загал. Тому і передаємо їх.

Удар з сходу.

Коли ми прибули до Радехова, серед місцевого населення та втікачів кружили фантастичні вістки. Говорено, що в Німеччині вибухнула революція, що Гітлера вбито, а Італія виповіла Німеччині війну. Хто поширював ці вістки? Вони цілком певно мали дуже шкідливі наслідки, бо викликували самотність саме тоді, коли Польщі готовано другий удар зсходу.

Хоч німецьке радіо голосило, що Варшава впала, проте столиця героїчно держалась. Львів також успішно боронився перед німецьким напором; здавалося, що на фронті війни починає ставати позиційною.

Та проте всі дороги були буквально завалені втікачами. Я приступив до одної групи людей та запитав:

„Звідки втікаєте?“

„Звідтам, звідки надходять большевики!“

„Не розумію, що це значить!“

„Червона армія переступила границю. Наш граничний корпус вже бється з большевиками.“

Я не хотів вірити в це. Я не міг зрозуміти спочатку, але такі зараз переконалися, що ця страшна вістка має potwierдження з усіх боків. Большевицьке радіо твердить, що на схід від Сяну нема поляків, а є лиш українці та білоруси. Большевики кажуть, що йдуть „визволити українців“! А що роблять Совєти у себе? Чи можна говорити про визволення України в СССР? Москва стала

знову цілковито на шлях московського націоналізму. Хто лиш згадає одним словом про українську проблему в СССР, того розстрілюють як зрадника. Чи було в Польщі щось такого як харківський процес, де тисячі українців, включаючи добре знаного професора Грушевського, обвинуваченого в „саботажування“?

Польща, без сумніву, поповнилася повно прибілих супроти націоналістичності. Але яка держава їх не поповнила. А чи українці тепер не боряться проти німецької інвазії? Якщо Москва старалась тепер обернути українців проти поляків, то це тому, щоб допомогти німцям...

Я пішов до свого команданта. Він не хотів вірити в це, що большевики прийшли окупувати Польщу. Він думав, що вони прийшли помагати полякам проти німців. „Мусимо за всяку ціну дістатися чим скорше до Львова“, сказав капітан.

„Та ж ми не маємо бензину!“ „Ми мусимо її дістати за всяку ціну!“

Та напруження збільшалося з кожною хвилиною. Темні ніч спала на місто. На вулицях тут і там несуться оманки „Хай живе вільна Україна!“ Я зрозумів, що це значить. Це певно українські націоналісти, заохочені до повстання московським радіом, почали організувати революційні виступи. Але їх зусилля на початку були менш успішними, головне по містах, де поляки та жиди творили більшість. Український радикальний рух знайшов симпатиків тільки серед молодих селян по селах. Я здав собі справу, що агітацію не можна організувати повстання вже на другий день...

Вони могли легко дістати озброєння, бо арсенали були слабо хоронені.

Рано ми одержали дальші новини. Лиш трьох живців з цілої групи, пісної за бензиною, вернуло живими. Вони прийшли без самоходу. Українські повстанці напали на них біля Буська та розбили їх.

„Чим вони вас обстрілювали?“ запитав капітан.

„Скорострілами. Всі інші з нашої групи вбиті або ранені. Ми почали відстрілюватися, але було темно.“

Ми вибралися в дальшу дорогу. По двогодинній їзді ми задержалися в якомусь селі, що горіло. Це було мішане польсько-українське село, де

костел та церква стояли побіч себе, й де було багато мішаних подруж. Вогонь спричинили українці. Вночі українці обстрілювали польську кіньоту, яка переїжджала селом.

Ми приїхали до Красного. По дорозі зводили ми довгі бої з українськими повстанцями. Дороги були забарикадовані деревами, поперевертаними самоходами. Всі мости були повисаджували у повітря.

Большевицькі махерували на Львів. Їх перший відділ повдів проїхав саме попри Красне. Тут і там, за допомогою советів, поставали українські революційні комітети. Тут і там одні одних розстрілювали. На одній хаті я бачив, як повисаджували себе: червоний прапор та українські національні барви, жовто-блакитні... Яка страшна комбінація!

Ми ночували на полі, недалеко залізничного тору. Ніч була холодна та почав падати дощ. Дехто з нас пробував спати під деревами, а інші держали варту. Нам довелося, що лиш один механізований большевицький відділ порушується в напрямі Львова. Нам було сказно, що большевицькі старшини поводитися по приятельськи з поляками. Сподіваний панцирний польський поїзд не надіхав. Чули ми тяжкі вибухи й скоро довідалися, що сталося. Це летіли в повітря мости та залізничний шлях, висаджені пятою колюмою.

Рівночасно на наш батальйон напали українці, які були добре озброєні. Почалась правдива битва. Українці, мабуть нічого, заохотились у велику кількість амуніції. Ми відконалися на схід. Большевицькі ще не було, натомість німці вже були в Раві Руській. Наш батальйон розлетівся. Частина розбрели большевики в Краснім, друга частина подалася на подудне, а наша група маліла з кожною хвилиною. Пополудні нас засипано густим вогнем. Я зрозумів, що це вже не повстанці, а правдиві советські війська. Над головою пролітали советський літак та розсилав джєтєчки в польській мові. Я прочитав джєтєчку. Писалося в ній, що червона армія прийшла визволити Західну Україну від польських капіталістів та також звільнити Польщу від німецького нападу, щоб втілити її до Советського Союзу. В інтересі миру підписано угоду між Німеччиною та Росією. Війну почали західні плотокроті Англія та Франція. Вони є відповідальні за нещастя Польщі. Советський Союз бажає увільнити Польщу від капіталістів.

Я не мав часу роздумувати довго над змістом джєтєчки.

І я з вами, товариші, промовив Григорович і подав приятелям руки.

Дмитро радий, обіймав то одного, то другого.

Побачите, — казав, — що нам пощастить, і з нужди виділемо, і забатієм, і слави станемо. Хіба ми не молоді, сили в руках не маємо? Наперекір усім бурмістрам ми докажемо свого.

Гануся потайки в вікно заглядала, що гості з братом у садку роблять. Бачила, як сиділи й балакали, — над чимось, звичайним радяться. Добре, що не про неї справа, не хотіла б їй віддаватися, їти з хати, кидати це господарство, для неї таке любе й миле. Нехай собі радять, добре так у садку, в холодожці сидіти... Але аж злякалася Гануся, коли побачила, що Дмитро скочив і почав кричати! Спокійний він, тихий, — але як розгнівається, не дай Боже! А вони сваряться, руками розвозять! Що це таке? Чого вони так погнівалися? Але це знову що: подають один одному руки, потирають сильно, обіймаються! Сміються, такі раді, веселі. Що їм таке?

КОНТРОЛЯ ЗЛОДІЙСТВ

„Вісті“ з 11. квітня жадають „посилити контроль над ревізійну роботу“ й обгрівають це жадання наступними прикладами пишучи:

„Відсутність суворой фінансової дисципліни в торговельних організаціях провадить неминуче до споневірень і крадіжок. Торік торговельні організації Сталінської області споневірили і розкрали понад 1.5 мільйон карбованців. Обласна управа паливного промислу витратила понад 30,000

Інстинктивно відчув, що це кінець нашої війни, як також кінець нашої незалежності.

Вкінці нас оточили большевики. Ми не мали вигляду на який ратунок, тому піддалися. Большевики обіцяли, що заберуть від нас тільки зброю, а відпустять нас з всіма іншими речами домі. Як дурними були ці, що їм повірили! Та проте ми не хотіли здати зброї, а почали на швидку руку нищити її, закопувати револьвери і інше. Нас оточили советська кіннота та повзи. Почалася справжня грабіж. Дикуні пообдирали нас з усього: з годинників, ножики, папіросниць, пер та інших річей.

Цілу ніч нас держали під голим небом. Ми трясали від зими. Інші воїни, що були такими визначними, як я, були прості люди й їхнє відношення до большевиків було також дуже просте. „Вони не мають Бога“, „Це кінець Польщі“.

„Іх жінки виглядають як вуличниця“, „Будемо тепер працювати для дикунів“, і т. п.

Нас загнали як худобу аж під Буськ. Там ми були вже такі вимучені та голодні, що відмовились їти далі. Двох козаків погальопувало на конях до села. Вкінці прибув советський поїзд. Усі ми думали, що нас випустять за борт, але

ми були так виселені, що не зважали вже на ніщо. Вийшов комісар та почав до нас промовляти ломаною польською мовою. Кількох знаміж нас знало московську мову. Вони почали сваритися з ним: „Ви трактуйте вояків гірш худобі“, „Це так ви даєте за пролетарів, к... сини“, „Ви гірші від німців“, і т. п.

Вечером по 24-годинній годині нам дали большевицькі покусені хліба... Та я не зів свого. Я мав плян і тому сховав хліб на пізніше.

(Описав автор, разом з другим в'язнем, тікає нічю та перекладається українськими селами, їдучи в напрямі малярської границі).

(Далі буде).

кар. на спорудження нової шахти. Коли її було викінчено, показалося, що ніякого вугля в цій місці нема. Перевірити справу не далось, бо колишній бухгалтер зник викравши всі документи. Невдоволення фінансові органи перевірили справу 65 медичних установ міста Сталіна. В більшості їх працівники сполучали 2-3-4, а навіть 5 посад в руках одної особи. І не тільки лікарі. В грудні було виплачено кучеру станції скорой допомоги (рятувковий) Бабушеву платню за 6 посад, які він ніби сполучав. Навіть бухгалтери медичних установ дістають при 8 годинах праці платню за 2 і 3 посади...

Отже і фінансова господарка міста Сталіна показує себе наскрізь гідною імені свого високого опікуна. Але й по інших містах України крадіжство очевидно не менше, як це видно з подібних дописів.

Верх глаупти або советський „закони“ на 200 років наперед.

„Вісті“ з 12. квітня подають, що Раднарком СССР і ЦК ВКПб видали „закон“ про порядок святкування ювілейів. При цій зазначається урядово, що святкування ріжких ювілейів прибрало розміри справжньої пошесті, бо святкують свої ювілей установи, організації, підприємства і поодинокі особи, ювілейів 3, 5, 10, 15- і 20-річній, без дозволу на це з боку урядових установ, видаючи на це значні суми державних грошей і жадаючи від уряду ордерів і медаль для ювілярів. Щоб припинити це, закон дозволяє святкувати ювілейів визначних людей і установ та підприємств, що на це заслуговують, лише в дні 20-, 50-, 100-ліття і далі кожні 50 років. Щодо великих людей, то належить святкувати день їх смерті (не народження).

25, 50, 100, 150, 200 роках і далі кожні 100-років, видавати гроші і на це можна лише з дозволу Раднаркому і ЦК партії...

Пригадується анекдот про одного пана, що мав 90 років і купив собі панугу, щоб побачити, чи вона справді може жити сто років. Поза тим треба признати, що помисл красти державні гроші з нагоди тріохлітнього ювілейів злодійств цілком нелий. Як працюється, так і святкується.

ВПІСУЙТЕ СВОІХ ДІТЕЙ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ І В ТАКИЙ СПОСІБ ЗАБЕЗПЕЧИТЬ ІХ БУДУЧИНУ.

ІВАН ГОРИШІВСЬКИЙ.

СПІЛЬНИМИ СИЛАМИ

(ПЛЯН МАЙСТРА ДМИТРА)

Історична картина з життя львівського братства в XVII в.

(7)

Та в усім цим була дівоча не вікну надслухує, чи не політика, Коваль Гордій, де чого про себе. Тільки міг, усе наближався до А три парубки попоїли, ви-Ганусі. Якося так траплялося, пили пива й говорять поти-що вона стрічала його мало не хоньки, не як три веселі па-що-день, то під хатою, то на рубки, а як три заклопотані вулиці, то в місті. І все своїми майстрами. І не про Ганусю, а чорними очима вдивався в про громадськ-діла.

Надумав я таке, — почав Савич: — я не хочемо марно раз як здібалися на перелазі, місце, де можна було продавати те, що ми виробляємо в наших варстатах. Виробу вся-на нього гнівається. З дороги йому сходить, а як здібався, не говорять. Що собі такий коваль думає? А Дмитро йому прихильний, приймає з ним. І чого тепер із Григоровичем прийшли, про що мають говорити? Порається Гануся по хаті, а через відчине-

про себе, відізнався Гордій, кузня в мене неабияка, своїми ножами я міг би цілий ринок повикладати.

Отак у всіх нас, — закінчив Савич, — краму всякого багату, і ще більше можемо виробити, а тут у місті не дають нам його продати. Треба шукати іншого місця.

Кудаж рушитися? Хіба за границю?

Так і я думав, за границю!

Що ти кажеш, Дмитре, куди за границю?

А хоч би й на Молдаву!

Справді, на Молдаву! Це й не так далеко, їздити тудя вірмени.

І наші їздили давніми часами, — захопився Дмитро.

Як я ще малим хлопцем був, пригадую собі, батько мої з шапками до Яс, до Галацу їздили.

12) Яс — одне з найбільш місць сучасної Румунії (100 літ державності), з XVII ст. — столиця Молдавії; Галац — колишня „Новий Галич“, осередок галицьких безрадіальних (військово-промислова людність над долиною Дунаєм у XII в.), горювальне місце над Дунаєм. Треба сказати, що в XVII в. були дуже живі зв'язки Молдавії з Україною.

А мої дідо про те тільки й говорили, що про Молдаву, сказав Григорович, — з дванадцять разів там бували, все з великими заробітками їздили. А тепер самі тільки вірмени їздить, нашим не щастить. Дмитро аж скочив:

Як не щастить? Ніхто й не пробує їхати. Так завелось, що люди говорять: тільки вірмени до торгів годяться. А це неправда. Не тільки вірмени й жили торгувати вміють, а й наші потраплять. Давніми часами наші міщани цілими таборами їздили, то на Молдаву, то на Шлезьк, до Гданьська. Більше відваги, сміливості мали, то й їздили їм сприяло. А тепер! Тьфу! Один раз ко-торумось не вдалось, може, і з його вини, а вже всі плачуть: ми до торгів не вдалися!

Коваль Гордій дивився на Дмитра й радісно посміхався.

Скоро люблю я. Дмитре, як ти так свариш! Інший ти, як наш старі, що тільки нарі-кати знають, а діла бояться. Ось тобі моя рука, закладай моє спідку, поїдемо з краєм до Молдави!

Схопив за руку Дмитра, сильно потрусив,

І я з вами, товариші, промовив Григорович і подав приятелям руки.

Дмитро радий, обіймав то одного, то другого.

Побачите, — казав, — що нам пощастить, і з нужди виділемо, і забатієм, і слави станемо. Хіба ми не молоді, сили в руках не маємо? Наперекір усім бурмістрам ми докажемо свого.

Гануся потайки в вікно заглядала, що гості з братом у садку роблять. Бачила, як сиділи й балакали, — над чимось, звичайним радяться. Добре, що не про неї справа, не хотіла б їй віддаватися, їти з хати, кидати це господарство, для неї таке любе й миле. Нехай собі радять, добре так у садку, в холодожці сидіти... Але аж злякалася Гануся, коли побачила, що Дмитро скочив і почав кричати! Спокійний він, тихий, — але як розгнівається, не дай Боже! А вони сваряться, руками розвозять! Що це таке? Чого вони так погнівалися? Але це знову що: подають один одному руки, потирають сильно, обіймаються! Сміються, такі раді, веселі. Що їм таке?

Гануся потайки в вікно заглядала, що гості з братом у садку роблять. Бачила, як сиділи й балакали, — над чимось, звичайним радяться. Добре, що не про неї справа, не хотіла б їй віддаватися, їти з хати, кидати це господарство, для неї таке любе й миле. Нехай собі радять, добре так у садку, в холодожці сидіти... Але аж злякалася Гануся, коли побачила, що Дмитро скочив і почав кричати! Спокійний він, тихий, — але як розгнівається, не дай Боже! А вони сваряться, руками розвозять! Що це таке? Чого вони так погнівалися? Але це знову що: подають один одному руки, потирають сильно, обіймаються! Сміються, такі раді, веселі. Що їм таке?

Гануся потайки в вікно заглядала, що гості з братом у садку роблять. Бачила, як сиділи й балакали, — над чимось, звичайним радяться. Добре, що не про неї справа, не хотіла б їй віддаватися, їти з хати, кидати це господарство, для неї таке любе й миле. Нехай собі радять, добре так у садку, в холодожці сидіти... Але аж злякалася Гануся, коли побачила, що Дмитро скочив і почав кричати! Спокійний він, тихий, — але як розгнівається, не дай Боже! А вони сваряться, руками розвозять! Що це таке? Чого вони так погнівалися? Але це знову що: подають один одному руки, потирають сильно, обіймаються! Сміються, такі раді, веселі. Що їм таке?

Гануся потайки в вікно заглядала, що гості з братом у садку роблять. Бачила, як сиділи й балакали, — над чимось, звичайним радяться. Добре, що не про неї справа, не хотіла б їй віддаватися, їти з хати, кидати це господарство, для неї таке любе й миле. Нехай собі радять, добре так у садку, в холодожці сидіти... Але аж злякалася Гануся, коли побачила, що Дмитро скочив і почав кричати! Спокійний він, тихий, — але як розгнівається, не дай Боже! А вони сваряться, руками розвозять! Що це таке? Чого вони так погнівалися? Але це знову що: подають один одному руки, потирають сильно, обіймаються! Сміються, такі раді, веселі. Що їм таке?

Але приятелі примостилися знову під яблунею й почали розмірковувати, як виконати Дмитрів плян.

Приготови.

Минуло два місяці. Серпень вибрався дуже гарячий, були великі спеки. Але в міщанських варстатах горіла робота, як би це були дні холодні, для роботи приємні. Всі готувалися на молдавську дорогу.

Плян майстра Дмитра немов позачаровував усіх. Спершу, як воно звичайно буває, всі кричали, що він не вдасться. Дорога далека, небезпечна, можна наскочити на татар, на опришків, усеж крам пропаде. І кошти дуже великі, ніхто не спроможеться на таку довгу подорож. Фірмани дуже до-рожаться, поставлять ціни, що всім відхочеться рухатися зі Львова. А харчі, а втрачений час! Хто там знає, які ціни будуть у Молдаві, чи буде зиск, не втрада. Нехай їдуть ці молоді очайдухи, ні один поважний ремісник, ні купець на таке не зважиться.

Та говорили зпочатку. Як хто хоче чужу думку знищити, то все багато знайде способів.

щоб своє доказати. І щоб знеохотити того, хто добро задумав!

Але ці недовірчиві трапляли й на таких, що їх тяжко було знантєлицити. Савич, Гордій і Григорович стояли при своїйому пляні, як мур. Рішилися, й поїдуть. Поїдуть самі, чи схо-че ще хто їхати, чи ні. Звідки гроші візьмуть, на сировину, на переїзд? Це вже їх справа. Гроші будуть безпечно. І вони поїдуть, за всяку ціну поїдуть.

(Дальше буде).

ЕДВАРД В. МАЙЕРС, капітан „Робин Мура“.

НА РІЖНІ ТЕМИ

НЕ ЖАЛУЙ ЖІНОК АНГЛІЙ.

„Манчестер Гардіен“ перепдрукує з „Вашингтон Посту“ поему під таким наголовком. В останній вірші поеми говориться: „Не жалуй жінок Англії, бо вони бачили поза заслоном, бо для них смерть уже більше не є дивним, лютим страхотом, про яке треба забути, перед котрим треба ховатися...“

Людину, що має відвагу поглянути смерті в очі, не можна жалувати. Пожaluвання гідним є той, що смерті боїться.

ЗГІДНІСТЬ ІНТЕРЕСІВ.

У половині місяця травня ходили в Англії чутки про напруження відносин між Німеччиною й Росією. Зовсім, як це діється тепер, у половині червня.

Відомий знавець російських справ Сер Бернард Парес писав тоді в „Манчестер Гардієні“, що він не сподівається скорого зрівняння відносин між Німеччиною й Росією. Однак, він не перечив, що до такого зрівняння може прийти в майбутньому. На його думку, Гітлер хоче від Сталіна українську пшеницю й кавказьку нафту. Він хоче цього скоро, й робить натиск на Росію. І Сталін буде мусити скоро рішитися. Можливо, — припускає Парес, — що Сталін жде, чи Злучені Держави приступлять до війни.

На думку Пареса, англійські інтереси не протиставлять російським. Він навіть каже дослівно: „Правдиві інтереси Росії є очевидно такі самі, як наші“.

Треба лиш ще згадати: щоб це признав Сталін.

„ПРО-ЕСПАНСЬКІ ЕСПАНЦІ“.

Коли Гітлер, який місяць тому пробував робити натиск на генерала Франка, еспанського диктатора, щоб цей дозволив йому на переїзд німецьких військ, генерал Франко, кажуть, не лише цьому спротивився, але й для скріплення свого становища проти можливого замаху з Гітлеровою допомогою, усунув кількох губернаторів і замінив їх людьми, собі безоглядно відданими. В газетах писалося, що зміни в уряді були про-еспанські.

Виходило би, що є еспанці, що є проти еспанців, і є еспанці, що за еспанців.

Нічого в-тому дивного. Адж не б'ються в Сирії проти себе французи, прихильники уряду в Віші, й французи, прихильники „Вільної Франції“. І є в Америці німці, як письменник Томас Мак, що є проти нацизму й німецької перемоги. І є москалі, що об'єднуються навіть з японцями, щоб лише повалити теперішній уряд у Москві.

ПО АНГЛІЙСЬКИ.

Жалується Вільфред Гібсон в своїй критиці нових англійських повістей в „Манчестер Гардієні“, що внаслідок браку паперу й його паювання урядом критик не може обговорювати в нових літературних повах.

Чи не ліпше було би зложити нову літературну повах на полицю й забути за неї, а зате взятися за святкування якогось старшого письменства, котрого твори простояли на полиці вже два покоління нерозтяти?

ЛІПШЕ ПІЗНО, ЯК НІКОЛИ.

Каже Г. Г. Бенклін у своїй новій книжці „THE EASTERN MARCHLANDS OF EUROPE“, що Чехословаччини в передвоєнному виді по теперішній війні відій не вдасться відбудувати. Словаччину, каже авторка, буде відій відділити від

Чехії або яко державу, сконфедеровану з Чехією, або навіть як конфедерацію з Мадярщиною. При вирішенні долі Карпатської України треба буде взяти під увагу факт, що вона граничить з Україною, котру від Польщі забрала Росія.

З цих слів авторки та голосів критиків про цю книжку можна вносити, що англійська опінія не зовсім схильється до реставрації давніх границь Чехословаччини й Польщі.

ЦІСАР ПРОТИ ФЕВДАЛІЗМУ?

У своїм заклику до своїх підданих з нагоди повороту до Етіопії абіссинський цисар Гайлає Селасіє каже між іншим: „Я постановив збудувати поважну центральну армію, щоб розвизати феодальну систему Етіопії“.

Цими словами цисар признає, що феодализм стоїть на перешкоді для розвою військової сили. Слова замітні тим, бо феодализм це була система поділу посілостей й організації влади, що власне мала на цілі організування оборони краю.

БУДУТЬ ЖИТИ ЯК В АФРИЦІ.

Відомий американський кореспондент Неглі Фарсон, котрого обсервації про польську пацифікацію на Західній Україні певно стоять у пам'яті всіх українців, написав недавно книжку „ВІЙНОЇ ДОБРО ВАСК“ (себто „За божими плечима“).

Описує він у цій книжці Африку, той незвичайно цікавий континент, що незадовго може відіграти важну роль в історії людства. Описуючи середину тропічної (гарячої) Африки, Фарсон каже: „Тут африканець живе все своє життя в постійному стані страху“.

Очевидно він протиставить цьому життю культурної людини. Та протиставлення не зовсім слушне. Останніми часами в Європі повстали уряди, які власне тоді вважають себе справними правителями, коли піддані живуть у постійному страху.

НЕ НА МОЇЙ ВУЛИЦІ.

10. червня відбулася в Бюфало, Нью Йорк, конференція представників механічних відділів американських часописів, себто тих відділів, що мають завдання газету складати, друкувати й розсилати.

Потребу конференції видно викликав загальний зріст коштів матеріалів видавництва. Мала вона й на цілі знайти способи, як зменшити „механічні“ кошти, а принаймні не допустити до їх зросту. Делегати постановили між іншим запросити всі газетні заряди в Америці подати свої думки й поради про кошти продукції газети. Ухвалено цю резолюцію, не дивлячись на те, що конференція була свідомо того, що проблеми одного часопису не є конче такі самі, як проблеми іншого.

Думка про потребу обмінюватися власним досвідом серед американських газет замітна, бо у неодагні чужинецької преси ще дали панувати почуття відрубності, яка нагадує на відому сатиру англійського карикатуриста Лова, що представляла європейські держави як громадську людей у човні на морю. В задній частині човна нагло повстала діра, крізь котру вода починає наливати до човна. Загрожує вона передовсім малим державам, що сидять на заді човна. Великі держави, що сидять упередній частині, цим видно не журяться: „Ов, це огидна діра!“ — кажуть вони. „Але Богу дякувати, що не в нашій кімнаті!“

УКРАЇНСЬКІ ПОСЛИ В КАНАДІЙСЬКИХ ПАРЛЯМЕНТАХ

ПОСЛИ ДО ПРОВІНЦІОНАЛЬНИХ ПАРЛЯМЕНТІВ.

1. Андрій Шандро.

Першим послом українцем до провінціального парламенту був Андрій Шандро. Він був вибраний послом до провінціального парламенту в Альберті 17. квітня 1913. року, з округу Гвітфорд. Його вибір був уневажнений через деякі зловживання під час виборів, однак в доповняючих виборах, що відбулись в тій окрузі 15. березня 1915. року, Шандро знов був вибраний послом.

При наступних загальних провінціональних виборах в Альберті 7-го червня, 1917. року, Шандро був вибраний вдруге, тим разом через аклямацію, бо він був тоді у військовій службі.

Третій раз Шандро був вибраний послом з тої самої округи дня 18. липня 1921. року, але його вибір був уневажнений через зловживання під час виборів.

Андрій С. Шандро був першим українським послом в цій Бритійській Імперії. Всі три рази був він вибраний з ліберальної партії. Шандро походить з Буковини, а до Канади приїхав з родичами малим хлопцем.

2. Т. Д. Ферлей, нотар, вибраний послом до провінціального парламенту в Манітобі з округу Гімлі при загальних провінціональних виборах 6. серпня, 1915. року. Був послом до 1920. року.

3. Микола А. Григорчук, склепар, вибраний послом до провінціального парламенту в Манітобі з округу Етелберт дня 29. червня, 1920. року. Вдруге вибраний з тої самої округи 18. липня, 1922. втретє — 28. червня, 1927. а дня 16. червня, 1932. Григорчук був вибраний з тої самої округи четвертий раз і остав послом аж до 1936. року. В 1941. році був пятий раз вибраний до манітобської легіслятури.

4. Дмитро Якимішак, адвокат, був вибраний послом до провінціального парламенту в Манітобі з округу Емерсон, дня 19. червня, 1920. Вдруге був вибраний з тої самої округи 18. липня, 1922. року й був послом аж до 1927. року.

5. Василь Федун, вибраний послом до провінціального парламенту в Альберті з округу

Вікторія при загальних виборах 18. липня, 1921. року з партії Злучених Фермерів Альберти (Ю.Ф.А.). був послом до 1925. року.

6. Микола В. Бачинський, учитель, вибраний послом до провінціального парламенту в Манітобі з округу Фишер. Другий раз був вибраний з тої самої округи 28. червня, 1927. третій раз 16-го червня, 1932. а дня 17. липня 1936. року Бачинський був вибраний послом четвертий раз, і п'ятий раз 22. квітня, 1941.

7. Михайло Роецький, фермер, вибраний послом до провінціального парламенту в Манітобі з округу Гімлі дня 18. липня, 1922. року. Був послом до 1927. року.

8. Михайло Черногус, фермер, вибраний послом до провінціального парламенту в Альберті з округу Гвітфорд дня 10. липня, 1923. року. Був послом до 1927. року.

9. Ізидор Горещкий, учитель, вибраний послом до провінціального парламенту в Альберті з округу Гвітфорд дня 19. червня, 1930. року. Був послом до 1935. року.

10. Петро Мисків, адвокат, вибраний до провінціального парламенту в Альберті з округу Вікторія дня 19. червня, 1930. року. Був послом до 1935. року.

11. Д-р Юрій Драган, лікар, вибраний послом до провінціального парламенту в Саскачевані з округу Келвінгтон дня 19. червня, 1934. року. Був послом до 1938. року. Д-р Драган був першим українським послом у Саскачевані.

12. Дмитро Попіль, учитель, вибраний послом до провінціального парламенту в Альберті, з округу Сторджен дня 22. серпня, 1935. Другий раз вибраний послом з округу Редвотер, 21. березня, 1940.

13. Василь Томиш, учитель, вибраний послом до провінціального парламенту в Альберті з округу Гвітфорд дня 22. серпня, 1935. р. Другий раз вибраний послом з округу Вилінгтон, 21. березня, 1940.

14. В. Лісовський, учитель, вибраний послом до провінціального парламенту в Манітобі з округу Етелберт, дня 17. липня, 1936. року.

15. Ф. Ваврик, учитель, вибраний послом до провінціального парламенту з округу Гімлі, 17. липня, 1936. другий раз 22. квітня 1941.

16. Орест Жеребко, перший українець, що скінчив університет у Канаді (1913. році), вибраний послом до провінціального парламенту в Саскачевані з округу Редбері дня 8. червня, 1938.

17. Юрко Войтків, державний урядник, вибраний послом до провінціального парламенту в Альберті з округу Вегревіль дня 21. березня, 1940. В кілька місяців Войтків зрезигнував з посади в користь міністра Лова, який провадив під час виборів у своїй окрузі.

18. Степан Кранчук, учитель, був вибраний послом до манітобського парламенту 22. квітня, 1941. Це перший українець вибраний на посаду в Вінніпегу.

19. Іван Соломон, адвокат, вибраний послом до манітобського парламенту 22. квітня, 1941. в окрузі Емерсон.

20. Іван Стрик, учитель, вибраний до манітобського парламенту 22. квітня в окрузі Ст. Касмент.

21. Михайло Лучкович, учитель, вибраний послом до домініонального парламенту в Оттаві з округу Вегревіль, Альберта, дня 14. вересня, 1926. року. Дня 28. липня, 1935. року М. Лучкович був вибраний послом удруге з тої самої округи й був послом до 1935. року.

22. Антін Глинка, вибраний послом до домініонального парламенту в Оттаві з округу Вегревіль, в Альберті, дня 26. березня, 1940. — (Канад. „Українські Вісті“).

БУДУТЬ ТОПИТИ

БЕРЛІН. — Націстські урядові чинники заявили, що будуть топити американські кораблі, що вестимуть воєнні матеріали для Англії. Залізничні і шипи, що мали бути на американських кораблі „Робін Мур“ є для Німеччини теж контрабандою, бо, як кажуть нацисти, те саме є контрабандою теж і в британців.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ДАЛЬША ПРАЦЯ НА БІЗНЕСОВІМ ПОЛІ.

Кілька місяців тому привернено назад до життя Союз Українських Бізнесменів у Нью Йорку. Як кожна організація, так і С. У. Б. мусить початково переходити період різних дискусій, вагань, балачок, недовіри, не лиш з боку самих членів, але цілої суспільності. Ще нині багато українських бізнесменів в Нью Йорку, і то навіть такі, що вже вписались до С. У. Б. не виробили собі точного погляду на діяльність і на завдання своєї організації. Тай нема чого цьому дивуватись. Таке буває в кожній, найкультурнішій організації. Бо щоб в багатьох членів виробити на справу один погляд, а далі витворити в них охоту і завзяття до праці, на те треба довшого часу.

Завданням С. У. Б. попри моральні користи, які випливають для кожного члена даної організації вже хочби тому, що він є організованим членом, є ще цілком практичний, а саме — поправити долю і матеріальний стан наших бізнесменів, а також бути матеріально корисним для цілої суспільності.

Щоб можна було зачати чисто практичну роботу, треба наперед як слід організуватись і приєднати до організації увесь бізнесовий елемент. Вступивши до організації, кожний дістане нагоду в першій мірі пізнати інших бізнесменів. Дістане нагоду з ними поговорити, виміняти думками, а далі прийти до якогось одного спільного плану праці. Замість нарікати, що мовляв, інші народи мають це, або те, а ми нічого не маємо — кожний хай сам стає в ряди корисної праці, аби й ми мали те, що інші мають.

Якби нас вже було кілька сот добре організованих членів, які не лиш записались до організації, але й точно виконують членські обов'язки, причі шипи, що мали бути на американських кораблі, і т. п., то скільки речей ми могли б переконати!

Деякі наші бізнесмени ще до нині добре не знають, що наша організація собою уяв-

ляє. Одні думають собі, що це організація виключно гротерників. Інші підозрюють, що це якась лапка на бізнесменів, а ще інші помахують головами та кажуть, що все це розпочато тому, щоб задовольнити амбіцію деяких одиниць. Однак, по українськи друкована газета навіть закладає, що С. У. Б. це політична, „націоналістична“ організація.

З того всього виходить, що між нами є ще чимало таких одиниць, які, заки беруться щось критикувати, не провідують як слід справи. Але вони почувують себе якимись упривілюгованими сторожами громадської моралі і громадських справ. Фактично вони є шкідниками, які критикують все не з ціллю помогти справі, тільки за всяку ціну знайти чорну пляму на кожнім хочби найкращім почині.

С. У. Б. не бачає мати в собі такої збірники, якої завданням є лише шкідливе критикування. Він хоче мати чесних і здорових думаючих членів, без огляду на величину їх бізнесу, а також без огляду на їх релігійні чи політичні переконання. Ходить про те, щоб вони були чесні і характерні, та щоб були лояльними супроти Злучених Держав Америки. С. У. Б. не є ніякою політичною організацією. Тому в особисті політичні погляди своїх членів не втручається. Ні один бізнесмен, коли він і засади є лояльною наставленій супроти Америки, не повинен отягатись до вступлення до С. У. Б. з політичних причин. Чим більше буде нас, тим скорше ми приступимо до практичної праці.

Тому я ще раз взиваю всіх наших бізнесменів безпременно записатись до нашої спільної організації, якою є Союз Українських Бізнесменів. Програма нашої організації велика, але вона також потребує помочи з боку всіх членів. Не можна чекати на урядників, мовляв, вони все зроблять самі. Якби одиниці, без підтримки широкого членства могли все самі робити, то не треба було б творити організації.

Платон Стасюк,
голова С. У. Б.

ПІДПІРАЄТЕ СВОЇХ
БІЗНЕСМЕНІВ

Офіційна Програма
ЕВХАРИСТИЧНОГО КОНГРЕСУ
у Шікаго, 25.--29. червня 1941

Церков Св. О. Ніколая
оо. ВАСИЛІАНЕ

СЕРЕДА, 25. ЧЕРВНЯ 1941.

7:00 веч. ТОРЖЕСТВЕННЕ ОТВЕРЕННЯ
ЕВХАРИСТИЧНОГО КОНГРЕСУ.

Процесійний похід всіх Товариств і Брацтв з церковної площі до церкви.
Привітне слово до Іх Ексцеленції Кир Константина і всіх Преосвящених Гостей, вголосить о. А. Сенишин ЧСВВ, ігумен Монастиря Св. О. Ніколая.

7:30 веч. Набоженство до Ісуса Христа.
Проповідь вголосить Іх Ексцеленція Кир Константин і о. В. Е. Кропкін.

9:00 веч. Святочна Академія в честь Високопреосвящених Владик на церковній галі.
Привітальне слово вголосить Д-р Кочій.
Реферат о. Д. Шмалъ Т. І.

ЧЕТВЕР, 26. ЧЕРВНЯ 1941.

10:00 Торжествена Служба Божа в Халдейським Обряді, котру відслужить о. Ф. Томей.
Проповідь вголосить о. Ф. Томей
о. М. Марків ЧСВВ.

7:30 веч. Набоженство до Пресв. Серія Христового.
Проповідь вголосить:
Іх Ексцеленція Кир Іван Бучко
о. В. Е. Кропкін

9:00 веч. Торжествена Процесія з Найсвятішими Тайнами до полевого престолу, який буде приготований в шкільнім парку на площі Св. Ніколая.

Вечірнє Набоженство. Проповідь вголосить о. А. Сенишин ЧСВВ.

10:00 веч. Процесійний похід з площі до церкви. Адорация Найсвятіших Тайн, при участі всіх Шікаговських Хорів.

12:00 північ. Торжествена Служба Божа у Візантійським Обряді.

Проповідь вголосить о. М. Марків ЧСВВ. По Службі Божей відбудуватиметься адорация Найсвятіших Тайн аж до п'ятниці рано.

П'ЯТНИЦЯ, 27. ЧЕРВНЯ 1941.

10:00 рано. Архієрейську Службу Божу відслужить Іх Ексцеленція Кир Василь Ладина ЧСВВ.
Проповідь вголосить: о. М. Марків ЧСВВ.
о. В. Кінбергер.

4:00 попол. Зібрання Духовенства і Владик на шкільній галі. Конференцію вголосить Іх Ексцеленція Кир Іван Бучко.

7:30 веч. Набоженство до Пресв. Серія Христового.
Проповідь вголосить:
Іх Ексцеленція Кир Василь Ладина
о. В. Кінбергер

СУБОТА, 28. ЧЕРВНЯ 1941.

10:00 рано. Архієрейську Сл. Божу у Візантійським Обряді відслужить Іх Ексцеленція Кир Василь Такач.

Проповідь вголосить: о. Д. Шмалъ Т. І.
о. М. Марків ЧСВВ.

7:30 веч. Набоженство. Проповідь вголосить Іх Ексцеленція Кир Василь Такач і Монсіньор Ф. А. Пурсель.

9:00 веч. Академія на церковній галі.
Реферат вголосить о. В. Ванчик.

НЕДІЛЯ, 29. ЧЕРВНЯ 1941.

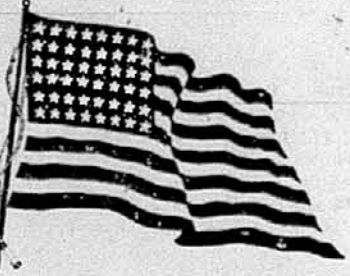
9:30 рано. Збірка всіх товариств і організацій на площі і вулицях Райс, Левит і Аюва коло церкви Св. Ніколая.

10:15 рано. Процесійний похід при участі Іх Ексцеленції Апостольського Делегата з Вашингтону і всіх наших Високопреосвящених Владик.

10:30 рано. Привітальне слово до Апостольського Делегата вголосить о. Сенишин ЧСВВ.

11:00 рано. Торжествена Архієрейська Служба Божа при участі Іх Ексцеленції А. Дж. Чіоніні, Апостольського Делегата з Вашингтону, та Представників всіх інших Східних Обрядів.
Архієрейську Сл. Божу відслужить Іх Ексцеленція Кир Константин Богачевський.
Проповідь вголосить: Іх Ексцеленція А. Дж. Чіоніні, Апост. Делегат, і Високопреосвящений Кир Константин.

7:00 веч. Присвята і бенкет в честь Високодостойних Гостей.

**A. National
Emergency**
IS UPON US
**Arise America,
before it is too late!**
Defend your Country
and your Loved Ones
Enlist now in
**THE UNITED STATES NAVY
OR U.S. NAVAL RESERVE**

ЗАКЛИК АМЕРИКАНСЬКОЇ ВОЕННОЇ ФЛОТИ. Американська воєнна флотія подає, що їй негайно треба 35,000 моряків для нових воєнних кораблів. 319 рекрутських стацій по всіх Злучених Державах вивисило такі вивіски за закликом до молодих людей приступати негайно до воєнної флотії.

ГОЛОД

У найбільшій, однак рівній, ніж щоби людина, мала почасно найгарнішій частині — вмірати з голоду.

На таке держава не може дозволити сказати ще літній — а ні, то все нічого не варта було. Та літній не лише появився мужиків, чого держава вимагає від нього, а також виробив йому безплатну поївку до міста Куоніо і також безплатний часовий поїбут у тамонній в'язниці. А заки Перт відсидів кару при хлібі та воді, прийшло літо.

Сонце заливало землю струями світла, як Перт покинув Куоніо. Як під вечір доходив до своєї оселі, задулі відзивалися весело у лісових яругах, дрозди висивували на берігах озера. Як зраділо його серце, коли з горба Ківігаріо заміготіло йому в сонці зда- лека голубе плесо озера Самаль і як побачив нинішнього молодого жита, що хвилювало під темним подувом літнього леготу.

Що то буде за радість в оселі, як тут із Анною прийдуть та замахну косою... Діточки, наші, молоді телятка, вганятимуть по стерні, а котрі старші, то поможуть снопи в'язати. Потім стерню заорую...

Тут урвалися його думки, бо згадав про стерню на власній голові. Був це очевидний знак карі, це коротко обстрижене волосся, що ще не доросло... Цікаво, чи взагалі схоче відрости...

Як я людям на очі покажусь, головнюж жінці і дітям! Перт старався не думати над цим, а всеж шов, чимраз помаліше, як наближався до дому.

Коби то бодай не стрінувся з Анною! Та дарма! Анна мусить бути на дворі, певно сіли стігати із Сіккі, бо чорні...

Щож це ти робиш? — не видно, лише діти страшно спитав сердито — ці дерева, викликають на подвір'ю...

Перт подумав, що він також знає, який ти — почувся то належить до держави та від- небакий, інкениний голос ма- повів, що краще було, колиб дого Анті та притишений плач кілька дерев менше росло в Томі, якому брат усе доску-

ловив, хоч він був три роки старший від нього.

Перт міг піти до них, од- наче йому було ніяково го- лати дітей своєю ногою голо- вою. Крім того був такий без- силний, що мусів відпочати хвилиночку. Тому сів під бе- резою та закутив люльку й роздумував над усім, голо- внож над тим, чи не краще бу- лоб позбутися того гаруван- ня на рилі та перенестися до міста. Говорили, що там доб- рим робітникам гарно жи- веться, тож не треба би бо- дай, так як тут, примирати з голоду. Варто було роздумати над тим, тимбільше, що в мі- сті люди ходять із обстриже- ним волоссям, хоч певно не сиділи у в'язниці. Така вже там мода й нікого це не дивує. А всеж тяжко виректись вла- сного шматка землі, на якому чоловік награвувався все жи- ття, де ще хлопцем, із журав- лями навзадові на болотах збирав журавину (ягоди, що ростуть на кущиках, які сте- ляться на торфоватих боло- тах), до якого серце наче при- росли.

На таких думках зійшов йо- му весь вечір і Перт, неначе злодій, нічю закрився до вла- сної хати. На другий день Ан- на не дала пізнати по собі, що запримітила якусь зміну на чоловіці. Однак мусіла за- примітити та перестерегти ді- тей, щоби не згадували про батькове волосся, бо нічого не говорили, лише наче сти- далися за нього.

(Дальше буде).

ПОРТУГАЛІЯ ДАЛІ ЗАНЕПОКОЄНА

ВАШИНГТОН. — Департа- мент стейту дістав це одну ноту від Португалії, зв'язану з недавньою промовою президен- та Рузвельта, в якій президент згадав острови Азори і Кеп- Верд, як порти для оборони західної півкулі бази. Португальський уряд домагається виразного признання з боку Америки, що ці острови надалі будуть знаходитись під португальською сувереністю і не буде спроби їх від Португалії відібрати.

ПРОТИ-ПОВЗОВА ГАРМАТА АМЕРИКАНСЬКОЇ АРМІЇ

ВІШІ НАКЛИКУЄ БРИТАНІЮ НАПРАВИТИ „ПОМИЛКУ“

Франція веде далі з Брита- нією „дипломатичну“ війну. Вислав новий протест, в якому каже, що британські війська в Сирі вже могли перекона- тись, що там нема ніякого ні- мецького війська. Тому звиняє британський уряд направити „помилку“ і зліквідувати „на- пад“ на Сирію.

ЗАПОВІДАЄ ОБМЕЖЕННЯ ГАЗОЛІНИ

ВАШИНГТОН. — Секретар внутрішніх справ, Гарольд Ікес, який також контролює газоліновим промислом, зая- вив, що такі прийдеться об- межати уживання газоліни по- автах, бо не можна знайти на це іншої ради. Внаслідок бра- ку кораблів, нема чим тої га- золіни до східних стейтів по- доставити довести.

ОДНОСТРОЇ ДЛЯ ЖІНОК В ОБОРОННІМ ВІДДІЛІ

НЬЮ ЙОРК. — Посадник Ля Гвардія і жінка президента, пані Рузвельт, оглядали моделі одностроїв, придумані для жіночого оборонного відділу, який саме формується по Злучених Державах Америки. Є шість родів одностроїв: для робітниць при катастрофах, помічниць в перших хвилинах, піклунок для дітей, медичних помічниць, робітниць в проти- летунських охоронах, робіт- ниць при чищенні вулиць, ко- ли їх розвалить бомби і робіт- ниць по кантинах.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ШКАГО, ІЛЛ. — Широкі збори Бр. св. Юри, від 379, відбулися в суботу, 17 червня, в год. 7:30 вечір, при Оклей і Райс ул. Про- сься членів прийти на ці збори, бо є важкі справи до розподілення. Та- кож просься дозволити членів при- няти свої заклади, бо в против- ному разі можуть бути суспендовані. Василь Пилип, предс.; М. Федін- ський, кас.; Анатрій Боднарчук, секр.

Здорова, нормальна особа може втратити одну третю своєї крові без ніяких гризних наслідків для здоров'я.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ.

Допоможуть у горожанських справах.

Інтерншенел Інститут подає до відома, що він отворив о- фіс на долинні міста, 681 Бер- ген свеня, щоб і тут прийти з безплатною допомогою усім тим мешканцям, що мають труднощі з одержанням гро- мадянських паперів, з їхнім приїздом до Америки і тим подібними справами. Управа повідомляє, що вона радо пі- де на зустріч усім тим, що хо- тілиб знати більше про куль- туру і край своїх батьків, що прибули сюди з інших частин світа. Управа звертає на це у- вагу тих, що є українського ро- ду. Просить їх, щоб кори- стали з цієї нагоди.

СІКОРСКИ ПРОТИ ПЕРЕГОВОРІВ З НІМЕЧЧИНОЮ

ЛОНДОН. — На нарадах представників доміній й дер- жав, загарбаних Німеччиною, ген. Сікорські, прем'єр польсь- кого уряду на вигнанні, зая- вив, що „всіх спроби, якієсь співпреті з Німеччиною булиб для демократії самогубством“.

„СМАЙЛІ ГЕРЛ“.

Джамі Дел Тілмен, 17-літній брунетка з Кларксвіла, Аркан- зас, була вибрана „дівчиною сміху“ на 15. річному конте- сті, влаштованім „Озарк Шей- граунд Асоційейшен“ у Джал- ліні, Мезуре.

НАЙДУТЬ ПОСАДУ

УКРАЇНСЬКА Православна Парохія пошукує ДЯКОУЧИТЕЛЯ, котрий у- чить би діти, провадив хор і давав представлення. Самотні мають пер- шество. Платня після умови. Пи- сати до „Свободи“, 135-7

A 1

P. O. Box 346, Jersey City, N. J.

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ПОТРІБНО РОБІТНИКА

до чищення вікон. Мусить добре знати це діло. Працює дівчата зарп. Робота і платня щодня. Голоситись до: 136-41

PETRO RYHANYCH,

1634 — 9 Ave., Watervliet, N. Y.

ПОТРІБНО молодого жонатого

чоловіка з малою фамілією до праці на яринній фармі від містом. 3-кім- патний апартамент з усіма уліщен- нями, добра платня, стала робота че- рез цілий рік. Голоситись до: 136-8

JOHN DERFUSS

Blauvelt, N. Y.

ІМІГРАЦІЙНІ ПИТАННЯ, віза, негаталийні приїзди. Відповідна поміч і порада. Поради безплатно. LEONARD TROSKIN — порадник 67 W. 44 St., New York City. Tel. MUrray Hill 6-0918

ПОЧУВАЄТЕ ЗЛЕ — НЕ МАЄТЕ ЗАПАЛУ ДО ЖИТТЯ?

БОЛИТЬ вас голова — маєте газ в шлунку?

Скільки разів маєте з апі р ки- шок і терпите болю через газ, який віддих, нудоту від нестер- пливості, виживайте FEEN-A-MINT. Це розпалююча жвачка, котра має доб- рий смак, порадить вам на замір легко, а певно. Заживайте перед спанням — а рано почувате полек- шу й ви знову будете почуватись добре. Мільйони людей молодих і ста- рих, покладаються на цей недорогий FEEN-A-MINT. Він помагає й вашій одиш. Купіть FEEN-A-MINT нині!

Д-Р С. ЧЕРНОВ

Гострі й хронічні недуги чо- ловіків і жінок — Шкіра й кров. Аналіз крові для подружжя сви- дчення. Геморойди й желязи лікується без операції. 223 SECOND AVE., cor. 14th St., NEW YORK CITY, Room 14. Gramercy 7-7697

Офісні години 10-8; неділя 11-2. Жінка-доктор до обслуги. & флюороскоп.—Екзамінація \$2.00.

КОСИ

Маємо австрійські серпи і коси з найліпшою сребристіої сталі, коса довга 32 цалі, ва- жить поверх фунта, за одним покленням косить пару днів. Широка коса в ціні \$2.50 з пе- ресилкою. Перетень до коси подвійний 50 ц. Бабка 75 ц. Молоток 60 ц. Брусек 25 ц. Серп з зубами \$1.00.

Замовлення праз з гришми по- ставляти на адресу:

UKRAINIAN BAZAAR,

170 E. 4th St., NEW YORK, N. Y.

ВЗОРИ

КАНВА, НИТКИ ДО

ВИШИВАННЯ Д.М. С. І СТЕМПІЛЬОВА- НІ РІЧІ.

UKRAINIAN BAZAAR,

170 E. 4th St., NEW YORK, N. Y.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОД- НОГО СОЮЗУ, А ТИМ- САМИМ СТАВІТЕ СПІВ- ВЛАСНИКОМ ШІСТЬ МІЛІ- ОНОВОГО МАЕТКУ ЦЕЙ ОРГАНІЗАЦІЇ.

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК НА ФІЛАДЕЛЬФІЮ І ОКОЛИЦЮ

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ

cor. FRANKLIN & BROWN STS.,

PHILADELPHIA, PA.

Tel. Market 1320

ОБСЛУГА В ДЕНЬ І ВНОЧІ

ЦІЛИЙ ПОХОРОН з цією препа- руючою металевіою труною, двома автом. криваном, бальсамуванням, ви- шанням Похоронного Тому і т. д. \$295.00

Все, чого треба, з виїмком одні- я й належностей за церкву на- праву й шипитар.

S. KANAI KAIN

433 State St., Perth Amboy, N. J.

Phone: Perth Amboy 4-4646

МИРОН ЛИТВИН І СИН

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Обслуга шира і чесна

Main Office:

383 MORRIS AVENUE,

cor. Springfield Ave.,

NEWARK, N. J.

Phone: Essex 3-5347

Branch office (Phila):

969 SOUTH BROAD STREET,

TRENTON, N. J.

Phone: Trenton 8588

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

заряджує погребамі по ціні так

низькій як \$150

Обслуга найкраща.

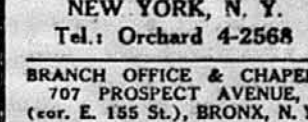
JOHN BUNKO

Licensed Undertaker & Embalmer

437 E. 5th St., NEW YORK CITY.

Dignified funerals as low as \$150.

Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНІМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ

в BRONX, BROOKLYN, NEW

YORK І ОКОЛИЦЯХ

129 EAST 7th STREET,

NEW YORK, N. Y.

Tel.: Orchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL:

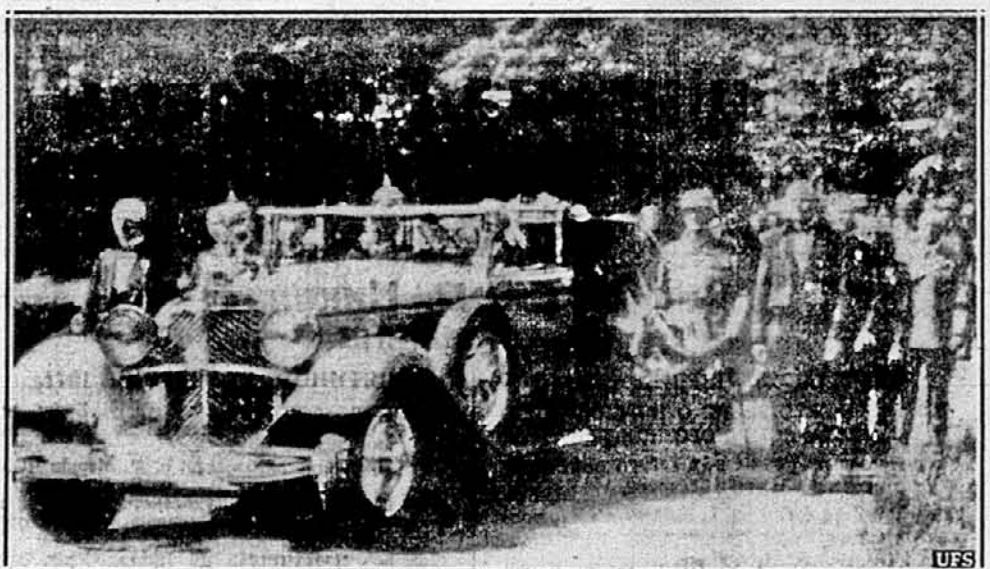
707 PROSPECT AVENUE,

(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.

Tel.: Melrose 5-6577

СТАВІТЕ В РЯДИ УКРА- ЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СО- ЮЗУ, ЯКИЙ Є НАЙБІЛЬШОЮ І НАЙСИЛЬНІШОЮ УКРА- ЇНСЬКО- АМЕРИКАНСЬКОЮ ЗАПОМОГОВОЮ ОРГАНІЗА- ЦІЄЮ.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“

З ПОХОРОНУ БУВШОГО НІМЕЦЬКОГО ЦАРЯ.

Почетна сторожа товаришить виносити тіла Вільгельма з палати в Дорні.

ТАРЗАН, Ч. 330. Приваба на гачок.

TARZAN WAS MYSTIFIED BY THE OBJECT THE SAVAGES WERE CARRYING.

NOTING THE SECRECY OF THE BEARERS HE BELIEVED THEIR BURDEN MIGHT BE THE LOST BOY.

WHEN THEY SAW TARZAN WATCHING, THEY RAN TOWARD THE WITCH DOCTOR'S DEN. TARZAN DARTED AFTER THEM.

KRAGA, PEERING THROUGH A PEEP-HOLE, SMILED TRIUMPH- ANTLY. HIS PLAN WAS WORK- ING PERFECTLY.

Тарзан був здивований тим клунком, що його два дикуни виносили з хати. Що це могло бути? — думав він.

А завважуючи таємничість, з якою ті два дикуни виноси- ли клунок з хати він почав підозрювати що це тіло Тома.

Коли дикуни побачили Тар- зана, як він їм приглядається, вони чимдаж побігли до хати чарівника Краги. Тарзан побіг за ними.

Крага, слідкуючи пильно за всім, що діялось на дворі, з радости засміявся. Ось його плян тепер вповні вдавався.

ПРОТОКОЛ з XX. КОНВЕНЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, що відбулась у Harrisburg, Pa., в днях 12-17 травня (May) 1941 р.

ДРУГИЙ ДЕНЬ НАРАД КОНВЕНЦІЇ.

Голова Пізнак відкрив збори і згадав про велике число привітних телеграм, листів і поезій зложених з нагоди конвенції. Кажє, що відчитування їх треба відкласти на полудне.

Опісля він покликав секретарів до відчитання протоколів з попереднього дня. Одну частину протоколів відчитав головний рек. секретар Союзу, Дм. Галич. До дискусії над його протоколом голосяться делегати відділів: 181, 375, 29, 167.

Дел. в. 181 М. Шевчук говорить, що через помилку означено його в протоколі не числом його відділу. Дел. в. 375 ставить внесок, піддержаний відділами 60, 323, 50, 292, 117, 361 і 262, щоб прийняти протокол п. Галич. Делегата в. 262 говорить, що це вона підтримала пана К. Габрієльського на кандидату до комісії. Після того переведено голосування і одногласно прийнято звіт п. Галич.

Тепер голова Пізнак покликав до відчитання другої частини протоколу, яку відчитав конвенційний секретар Е. Ляхович. До дискусії зголосилися кілька делегатів. Головний Контрольор Р. Смух спростовує, що в звіті він записаний як делегат, а він є контрольор УНС. Дел. в. 339 ставить внесок, піддержаний відділами 54, 163, 370 і 361, щоб прийняти протокол. Перед прийняттям, до слова ще голоситься дел. в. 52 і просить спростувати в протоколі помилку, що зайшла щодо його назвища; його назвище не є Крупалік, тільки Хрупалік. Дел. в. 206 піддає думку, щоб в протоколі зазначувати години нарад. Дел. відділів 45 і 276 піддержують внесок, щоб прийняти протокол. Відбувається голосування і протокол прийнято одногласно.

Дел. Ю. Павчак піддає думку, щоб змінити програму конвенції так, аби можна було вибирати головних урядників скорше, а не останнього дня. Бо це важка справа, а вона звичайно припадає на останню вилитину, так, що делегати нероздільно розділяються домі, не знаючи, кого вибрати.

Голова говорить, що над тим заставляється статутова комісія і треба зачекати на її звіт.

Наступна чергова точка нарад — звіти головних урядників. Головуючий перебирає перший містголова п. І. Іванчук.

Дел. Пашук піддає думку, щоб головні урядники не читали своїх друкованих звітів, бо делегати вже не самі прочитали і шкода тратити час. Відразу приступати до дискусії, каже він і ставить в тім дусі внесок, який піддержали делегати відділів 146 і 385.

М. Мурашко говорить, що в засідді годиться з Пашуком, що не треба витрачати багато часу на читання протоколів, але з другого боку не можна занадто упрощувати цієї справи. Бож урядники працювали впродовж чотирьох літ і тепер хочуть здати рахунок за своєю працею. Бодай контрольна комісія хай здасть повний звіт з того, як стоїть наша організація?

Дел. Пашук обстоює при собі. До слова голосяться делегати відділів — 375, 106, 280, 58, 292, 446, 281, 221. Дел. в. 175 подає внесок, піддержаний відділом 29 і 145, щоб замкнути листу дискусій. Внесок перейшов. І Кузь завважує, що цей внесок А. Пашука не намісця, бо нема права вкорочувати головним урядникам час на звіти. Він апелює до дел. Пашука, щоб той відтягнув свій внесок. Він таї промову А. Пашукові, щоб той згодився на поправку в своїм внеску, а саме, що головні урядники будуть подавати свої звіти, але в скороченій формі. Пашук годиться на цю пропозицію, а його спротивлений внесок піддержують відділи 106 і 276. Дел. Ю. Павчак і дел. 446 відділу домагаються, щоб дати всім голос, а не лиш деяким, що стоять на переді. Дел. в. 375 піддержує думку, щоб головні урядники складали звіти, але в скороченій формі. Дел. в. 106 каже, що урядникам треба обов'язково дати нагоду зложити звіт, хоч би в скороченій формі, бо вони мусять виказати свою роботу, а також показатись перед делегатами. Є такі делегати, що перший раз на конвенції і вони навіть не знають, хто ті головні урядники? Дел. в. 280 погоджується з своїм попередником, але такі є за вкороченням звітів. Дел. 158 в. є за те, щоб дати урядникам нагоду здавати звіт в такій формі, в якій вони бажають. Дел. Шмагала піддержує Павчака, та накликає не тратити часу, а приступати до програми.

Р. Слободян пригадує делегатам, що їх обов'язком є добре вислухати звітів урядників, бо опісля їм прийдеться самим здавати звіт з конвенції перед своїм членством. Він заявляється за те, щоб головні урядники таки здавали звіти, хоч би в децю скороченій формі.

Тепер приступлено до голосування над поправленим внеском дел. А. Пашука, щоб урядники давали звіти в скороченій формі. Внесок перейшов більшістю голосів.

М. Мурашко, головний передсідник УНС, приступив до звіту, і подав в скороченій формі те, що було друковано в офіційних звітах УНС. Крім того додав, що один наш член і навіть делегат на цю конвенцію, написав в одній українській канадійській газеті неправду про кошти відчитів, влаштованих У. Н. Союзом на Колумбійським університеті в Нью Йорку. Той член написав, що ті відчиті коштували У. Н. Союз 250,000 дол., а тимчасом вони коштували всего разом 480 дол.

Далі слідували скорочені звіти: Першого місто-предсідника Г. Германа, другого місто-предсідника пани Марії Малевич, головного рекордового секретара Д. Галич. який в своїм звіті обширніше згадав і про діяльність союзівців в Канаді, та похвалив трьох канадійських делегатів, що перший раз прибули на союзну конвенцію. Ті делегати є: Дуда, Пашин та Корчовський. Прийняті делегати і делегати привітали їх різними оплесками. Далі Д. Галич нагавував шкідливу роботу одного нашого союзника, делегата на цю конвенцію, який в своїх пашквілях, висланих до делегатів, обкидав негідними закидами цюжогого організатора У. Н. С. п. Баєра. Цей самий член шкідив Союзіві також в той спосіб, що ширив чутки, начеб У. Н. Союз немав лайсенсу на ведення в Канаді безпечного бізнесу.

В дальшій програмі складав скорочений звіт головний фінансовий секретар-касир Р. Слободян, подаючи цифри з грошової господарки У. Н. С. Дел. в. 347 піддає думку, щоб продовжити наради троха довше, бо в саме полудне ресторани всеодно заняті. Його піддержав дел. в. 45. Але його внесок пернав. Були думки, щоб читати тепер телеграми, але делегати з огляду на втому, рішили перервати передполудневі наради.

Перед закриттям наради, голова заявив, що завтра в год. перший по пол. відбудеться групова фотографія. Всі повинні зійтись перед капітолом на сходах, від вулиці 3-ої і Стейт.

Передполудневі наради перервано в год. 12:30, з тим, що в год. 1:30 мають всі знов явитись на наради.

По полудні провід над нарадами обняв другий місто-голова І. Кузь. Другий місто-голова І. Кузь відчитав привітні телеграми, які вислали такі особи і організації:

Відділи 295 і 180 У. Н. С. в Акрон, О.; Відділ 405 У. Н. С. в Оліфант, Па.; Братство св. Йосафата, відділ 217 У. Н. С. в Рочестер, Н. Й.; Тов. Дністер, відділ 361 в Нью Йорку; Відділ 179 У. Н. С. в Сейнт Луїс, Мо.; Укр. прав. громада в Лорейн, О.; Відділ 50 У. Н. С. в Лорейн, О.; Відділ 29 У. Н. С. в Нанткок, Па.; Епископ Богдан, в імені своєї православної дієцезії; Відділ 103 У. Н. С. в Милвокі, Виск.; о. Ст. Мусійчук з Лонгстан, О., член 274 відділу У. Н. С., який водночас переслав свою поезію, написану з нагоди конвенції У. Н. С.; Касир 64 відділу У. Н. С. в Петерсон, Н. Дж.; Вініградський; Семюел Фелдман, передсідник меншої торговельної палати в Петерсон, Н. Дж.; Катерина Дорш; Союз Українських Бізнесменів в Нью Йорку, Н. Й.; Член відділу 179 з Сейнт Луїс, Теодор Владак; Адвокат Янів, з Віндзор, Онт., Канада; Михайло Дмитришин, член 179 відділу з Сейнт Луїс, Мо.; Балетмайстер Дмитро Чутро; Сестринство, відділ 37 У. Н. С.; Укр. Національний Хор Думка; Андрій Андрійчук, делегат з відділу 306 У. Н. С., в Лінден, Н. Дж., який з огляду на прикийр випадок не міг прибути на конвенцію; Іван Пинш, секретар відділу 403 з Оліфанту, Па.; Братство св. Володимира відділ 130 У. Н. С.; в Нью Йорку; Запорозька Сім. Бостон, Масс.; о. Володимир Каскяк, Бостон, Масс.; Товариство Соборної України з Бостону, Масс.; Отці Василіяни з Шікага, Іл.; Відділ 230 У. Н. С. з Іонгстан, О.; Сестринство Гюкрової Божої Матері, Бостон, Масс.; Відділ 238 ім. Е. Конавальця, Бостон, Масс.; Український політичний Клуб в Іонгстан, О.; Секретар відділу 344 в Бавнд Брук, Н. Дж.; Гр. Геба; Делегат на XX-ту конвенцію, М. Костишин, прислав зложений спеціально з нагоди конвенції У. Н. С. вірш.

Приступлено до дальших звітів. В імені контрольної комісії складав звіт голова цієї комісії, Дмитро Капітула. Крім друкованого звіту, який п. Капітула передав до протоколу, він додав до того звіту ще таке: Фінансовий звіт, говорив голова контролю, який є надрукований в книзі звітів, і який мають перед собою, шановні делегати, представляє тільки загальні річні звіти приходів і розходів. Бо коли Контрольна Комісія хотіла би подати докладно всі поодинокі рубрики приходів і розходів за час чотирьох років, тоді треба було б друкувати одну цілу книжку тільки для звіту Контрольної Комісії. Однак Контрольна Комісія має виготовлений подрібний звіт, і в разі потреби може його подати. А тепер, продовжує п. Капітула, я бажав би кількома словами позначити те, що шановні делегати з технічним переведенням контролю союзного майна. Бо є різниця між контролею, як майно числиться на десятки тисяч, а тепер, коли майно числиться на мільйони.

На минулій конвенції, шановні делегати вибрали контрольну комісію з членів, котрі мали знання і вишколення в тих галузях бізнесу, з якими Союз щодня стічається. Як передсідник контрольної комісії, моїм завданням було роздати працю між членами комісії так, щоб член контролював ту галузь союзного бізнесу, в котрій він має спеціальний досвід. Приміром, д-р Кібей контролював посмертні акти і виплати, членські аттестати, лікарські свідоцтва, графіти, запомоги хорам і т. п. Адв. Малицький контролював департамент союзних інвестицій, як бонди, моргеджі та процент з тих інвестицій. Інж. Куропас, контролював рекордовий департамент, а адв. Смух контролював департамент союзних реальностей. Я знов переглядав ріжні грошові виплати й т. п. Крім наведених завдань, члени контрольної комісії мусіли сповняти інші праці, які на них припадали після денної програми контрольної комісії. Всі спостереження, нотатки й неясні справи Комісія точно передискутувала майже що дня перед закриттям денної праці. Як передсідник контрольної комісії я відчував спеціальну відповідальність контрольної комісії: супроти всього союзного членства, тому ми робили все, що було тільки в нашій силі, щоб майно У. Н. Союзу було дійсно контрольоване і все союзове членство було точно повідомлене про фінансовий стан нашої власної і нам дорогої організації. Чи ми досягнули нашої бажання, контрольна комісія лише вам, шановні делегати, до осяду.

Опісля здавав звіт заступник голови контрольної комісії, д-р А. Кібей. Він заявив, що повний годиться з звітом голови контрольної комісії Д. Капітули, та додає короткий звіт з власної діяльності, у власній окрузі. Він студював стан здоров'я У. Н. С., та порівнював його з станом інших американських запомогувих організацій. У висліді він переконався, що стан здоров'я членства У. Н. С. не є поганим. Він кращий від стану по інших цього роду організаціях. Бо коли по інших смертність, звиняти те саме число під увагу, виносить по десять осіб на тиждень, то в У. Н. Союзі смертність виносить по 5—6 на тиждень. Найвища смертність припадає всюди на рік 52. Д-р Кібей пакінеж запросив прийняти на наступну конвенцію до Дітройту.

Секретар контрольної комісії, Омар Малицький, зложив свій звіт, в яким заявив, що коли мова про саму господарку в У. Н. Союзі, то вона була така, як і представляє голова комісії, себто була задовольною. Коли ж хідить про іншу діяльність Екзекутив, поза рямцями Союзу, що була звязана з політикою, то це інша річ. Він подав короткий звіт з своєї власної діяльності з терену Клівленд і околиці, де він скликав ріжні союзні збори і наради, та сприяв організуванню молоді. Ст. Куропас висказав свою одностійність зовсім до Д. Капітули, та подав короткий очерк своєї діяльності з Шікага й околиці. Р. Смух потвердив звіт Д. Капітули, та заявив, що члени не все здають собі з цього справу, як велике є майно У. Н. С., та як важко є ним добре і корисно завідувати. Гріш робить гірш лиш тоді, коли ним якслід орудують. Він подав короткий звіт з своєї місцевої діяльності.

До звітів приступили радні і на заклик діючого голови І. Кузь подавали дуже коротенькі звіти. Звіти зложили такі радні: Т. Шпікула, М. Давискиба, А. Шумейко, І. Гузар, С. Слободян, О. Запотоцький, В. Ділік, І. Пігуляк, Юлія Бавольяк і Стефанія Палівода.

Звіти всіх головних урядників У. Н. Союзу, які були зібрані в окремій книжці, і вислані ще перед конвенцією усім делегатам, є отсі:

ЗВІТ ГОЛОВНОГО ПРЕДС. МИКОЛИ МУРАШКА, за час від 1. січня 1937 до 31. грудня 1940 року.

Шановні Делегати й Делегати!

Згідно з постановами статуту Українського Народного Союзу полагався, разом з головним урядом і екзекутивним комітетом, усі організаційні справи, що входили в обсяг нашого урядування. На річних засіданнях головного уряду і на зборах екс-

кутиви, скликуваних мною в минулих чотирьох адміністраційних роках, ми радили над організуванням нових відділів і членів, інвестуванням Союзних фондів у бонди і моргеджі, адмініструванням перебраними на власність і під контролю У. Н. Союзу реальностями, заперещанням видавати У. Н. Союзом „Свободи“ й „Юкрейніен Біклі“, здукою Згоди Братств з У. Н. Союзом, веденням спортової акції, виданням з нагоди 45-ліття У. Н. Союзу Історії України англійською мовою, збереженням старих річників „Свободи“, зборами представників українських запомогувих організацій у справах організаційних і народних, та над багатьма іншими справами, які головні урядники пропонували конвенції в окремих своїх звітах. Вислід такої чотирьох-літньої праці в організації представ-ляється ось як:

Нові відділи.

Від 1. січня 1937 до кінця грудня 1940 року — загальне число відділів У. Н. Союзу збільшилося на 23%. До цього причинилися своєю співпрацею ці відділові урядники, члени і організатори, що ці нові відділи зорганізували. Треба тут ствердити, що цей відсоток нових відділів був би ще вищий, як би не траплялися випадки припинення діяльності в деяких нових відділах, що їх треба було розв'язати чи злучити з іншими відділами.

Причина таких випадків була ця, що не всі урядники й члени в новозорганізованих відділах, а також у деяких старших відділах, беруть добровільно на себе обов'язок підкуватись своїм відділом та перебірати відповідальність за його адміністрацію й невдачі. Вони заміало звертають уваги на те, що тягар усього праці в відділі спирається на його урядників-членів. Вони вважали відділову діяльність за якусь зовсім від них незалежну справу, за щось таке, що має зробити хтось інший. Вони не хотять розуміти як слід того, що вони обов'язані дбати не лиш про свої права й привілеї, але теж і про зрив відділу та його зріст у членах. Бо в організації так є, що вона розвивається і росте вслу з такими урядниками й членами, які добувають на рівні за свої права і за її зріст.

Новописані члени.

Рестур членів У. Н. Союзу вказує, що, від 1. січня 1933 до 31. грудня 1936 року, загальне число повнолітніх членів і дітей зменшилось на 5%. А від 1. січня 1937 до 31. грудня 1940 року загальне число повнолітніх членів і дітей збільшилось на 25%. Отже в минулих чотирьох роках приступило до У. Н. Союзу найбільше нових членів. Це доказ, що ради членів У. Н. Союзу можуть збільшуватись, коли для цього складають працю всі головні й відділові урядники, члени й члени та організатори. Тому я прошу вас, шановні делегати, щоб ви в своїх місцевостях докладали всіх можливих старань, щоб усі відділові урядники, члени й члени, дбали про те, щоб і на будуче ради членів У. Н. Союзу постійно зростали. Бо зріст членів це найважливіша життєва вимога організації і головна підстава її світового розвитку.

Інвестиції.

Минулі чотири роки, а зокрема два останні, принесли у фінансовій господарці Америки багато важних змін. Головною засадою фінансової господарки було те, щоб удержати якнайнижчу стопу плачення відсотків від бондів та моргеджів. Отсей факт ставив перед головним урядом і екзекутивним комітетом У. Н. Союзу багато нових і важких проблем у інвестуванні Союзних фондів. Згідно з статуту У. Н. Союзу екзекутивний комітет інвестував гроші Союзних фондів тільки в таких цінних і певних бондах, що на підставі закону стейтс Нью Джерзі є правні для шадничих банків і „тронст“ фондів. Він вишуквав такі цінні й певні бонди, які відповідали правним вимогам і висоті сподіваних відсотків. А як знаємо висота сподіваних відсотків в У. Н. Союзі є така, що йому треба доставати річно від усіх грошей у посмертних фондах не менше як 3½%, щоб вкладки членів оставались ці самі.

Ці зміни у фінансовій господарці Америки були причиною того, що в минулих чотирьох роках багато ріжних бондів високого ступня, державних, стейт-ових, повітових, міських і публічних житочности, що мали високі відсотки, інвесторам сплачувано, а на їхнє місце видавано нові бонди з нижчими відсотками. Очевидно така зміна дуже утруднювала екзекутивному комітету працю в інвестуванні Союзних фондів. Та, не зважаючи на такі труднощі, екзекутивний комітет придбав все таки за чотири роки з інвестицій у ріжних бондах, або з вимини, чистого зарітку \$50,144.98, крім одержаних належних відсотків.

Цей заріток розділено відповідними сумами між усі фонди, з яких інвестиції були зроблені. Щодо висоти сподіваних відсотків потрібних У. Н. Союзу, про які я згадавав вище, то фінансові звіти за минулі чотири роки вказують, що всі інвестиції з посмертного фонду й інших фондів принесли У. Н. Союзі кожного року пересічно 4.11%.

У фінансовому звіті головний секретар-касир вказує свільні і яких цінних бондів мав У. Н. Союз у своєму посіданні з кінцем 1940 року. Речень дозрілості бондів, що їх У. Н. Союз має у своєму посіданні, починаючи від 1941 року, припадає у ріжних роках. Це дуже важне. Важне тому, бо У. Н. Союз доставляє майже кожного року з бондових інвестицій частину інвестованого капіталу, який разом з новим призбираним капіталом може повністю інвестувати в таких інвестиціях, які тоді вважати буде за відповідні.

Моргеджі У. Н. Союзу.

З кінцем 1940 року У. Н. Союз мав 112 „Федерал Гавзінг Адміністрейшн“ і 117 індивідуальних моргеджів. Зо всіх „Федерал Гавзінг Адміністрейшн“ моргеджів умовлений капітал, відсотки й податки, з кінцем 1940 року, були заплачені, крім одного, що мав не заплачені рати за три місяці на суму \$83.43. Зо всіх індивідуальних моргеджів, з кінцем 1940 року, лиш два не платили відсотків, а тому власникам тих моргеджів організація загрозилла замкненням, якщо вони не виринуть своїх залежностей.

Власні реальності.

Від 1. січня 1937 до 31. грудня 1940 року було всього ренту з власних реальностей \$641,398.08. З цього виплачено на удержання тих реальностей, як: вугля, світло, платія сторожам домів, вода, ріжні направи, мальовання, комісове за збирання ренту, правні видатки тощо, \$223,495.16. Міських податків заплачено \$202,662.58. Відсотки У. Н. Союзі від інвестованого капіталу \$215,240.34.

Контрольовані У. Н. Союзом реальності.

З контрольованих У. Н. Союзом реальностей зібрано за цей самий час усього ренту \$156,690.34. З

цього виплачено на удержання тих реальностей \$60,366.88. Міських податків заплачено \$43,409.78. На відсотки У. Н. Союзі й на сплату частини капіталу \$52,913.68.

У зв'язку з власними і контрольованими реальностями значно, що зібрати приблизно \$800,000 ренту за чотири роки, доглянувши того, щоб у будинках було всео направлено, щоб задовольнити всіх пенсіонерів, які все чогось від власника дому домагаються, не є для екзекутивного комітету легким до виконання. Він мусить докласти всіх старань, щоб і ця інвестиція приносила відповідні відсотки, та щоб реальності були вдержані в найліпшому стані.

Загальний зріст майна.

Загальний зріст майна У. Н. Союзу був такий: За чотири роки до 19-тої конвенції, по відтінненні дивіденди в сумі \$2,609.71, пересічний річний зріст майна був приблизно \$308,000, або разом за чотири роки \$1,233,100.08. За минулі чотири роки, теж по відтінненні дивіденди в сумі \$173,500, пересічний річний зріст майна був приблизно \$359,215, або разом за чотири роки \$1,436,861.08.

Всі виплати з фондів У. Н. Союзу були роблені чеками, підписуваними мною, як передсідником, і п. Слободяном, як фінансовим секретарем-касиром, а провізовані головною контрольною комісією У. Н. Союзу.

Збільшення за чотири минулі роки загального чиста відділів на 23% і членів на 25% та загального майна на \$1,436,861.08 вказує лиш на те, що У. Н. Союз дійсно іде вперед. Маючи це все на увазі і прошу Хвальбу Конвенцію винести такі корисні й обдумані постанови й ухвали, які помагають нововибраному урядові збільшувати У. Н. Союз ще скорше і успішніше, бо це є якраз нашим головним завданням і обов'язком.

Заперещання видавати У. Н. Союзом „Свободи“.

На 19-тій конвенції, в травні 1937 року, ухвалено, щоб У. Н. Союз перестав видавати, друкувати й розсилати часопис „Свободу“ та „Юкрейніен Біклі“, щоб винаймали друкарню, обставу й машини такої корпорації, з якою зможе заключити відповідну умову-контракт, на підставі якого така корпорація зобов'язється друкувати і висилати членам У. Н. Союзу „Свободу“ й „Юкрейніен Біклі“. Екзекутивний комітет виконав цю ухвалу і в імені У. Н. Союзу заключив з „Українською Пресою“ й Книжковою Спілкою, Інж.“ три окремі умови-контракти, які зобов'язують обидві сторони від 1-го грудня 1937 до кінця червня 1941 року.

Один контракт заключено на редагування, друкування і розсилання „Свободи“ й „Юкрейніен Біклі“, за що У. Н. Союз платить Спілці таку суму місячно, яку платив давніше, а саме \$3,595.00 за „Свободу“ і \$475.00 за „Юкрейніен Біклі“.

Другий контракт заключено на винайм у будинку У. Н. Союзу місця, яке займає Спілка, за що вона платить У. Н. Союзі \$9,600.00 річно, платих по \$800.00 місячно.

Третій контракт заключено на винайм Спілці цілої друкарні, себто машин і друкарських приладів, за що вона зобов'язалася платити У. Н. Союзі 5% від загальної суми приходів з її бізнесу. Ця сума вносила до 31-го грудня 1940 року \$10,412.64. Наkonto цієї суми У. Н. Союз одержав \$100.00, а \$10,312.64 Спілка ще У. Н. Союзі довгує.

Найважливіше в цих контрактах є те, що імя „Свободи“ й „Юкрейніен Біклі“ У. Н. Союз згадав в офіційних актах, ані не винаймали. У. Н. Союз тільки дав їм дозвіл уживати це імя з тим, що він може колинебудь цей дозвіл відкликати.

Від 1. грудня 1937 року, коли У. Н. Союз перестав видавати, друкувати й розсилати „Свободу“ й „Юкрейніен Біклі“, він не є відповідальний за ніякий акт ні присуд проти „Української Пресою“ й Книжкової Спілки, Інж.“ чи часопису „Свобода“, або „Юкрейніен Біклі“.

Як я вже сказав вище, Українська Пресою й Книжкова Спілка, Інж., почала видавати „Свободу“ й „Юкрейніен Біклі“ з першим груднем 1937 року. До того часу, себто від 1. січня до 1. грудня 1937 року, звіт старої адміністрації вказував усього приходу \$69,920.49. Готівки з 1936 року осталося \$20,511.02, що зробило разом \$90,431.51. Розходу за той час було \$70,851.46. Отже з тим днем, коли У. Н. Союз перестав видавати „Свободу“, осталося готівки \$19,580.05 і депозит у газовій компанії \$50.00. Разом \$19,630.05. З цієї суми перенесено до адміністраційного фонду У. Н. Союзу \$18,011.81, а \$1,618.24 зужито на сплату деяких залежних притенсій, які належали тоді ще до старих невивлачених рахунків старої адміністрації.

Злука Згоди Братств з У. Н. Союзом.

Десятьнадцять конвенція уповноважила головний уряд переговорювати з урядами інших українських запомогувих організацій у справі злуки в один великий Український Народний Союз. Згідно з тим уповноваженням і на підставі рішення головного уряду У. Н. Союзу, що запало на річний засідання в 1938 році, екзекутивний комітет перевів злуку Згоди Братств з У. Н. Союзом, яка стала правосильною з днем 30-го вересня 1938 року.

План злуки ви, шановні делегати, вже знаєте, бо ви його читали і разом з членами одобрили загальним голосуванням, що відбулося згідно з вимогами асекураційних законів стейтс Нью Джерзі й Пенсильвенія. Зі здукою У. Н. Союз набув теж і друкарню Згоди Братств. Цю друкарню і всі друкарські прилади, яких У. Н. Союзіві не було потрібно, бо він мав свої, він продав друкареві Володимирові Гізі, що працював у друкарні Згоди Братств. Друкарню продано за \$3,500.00 з такою умовою, що готівкою У. Н. Союз одержав \$700.00, а \$2,800.00 Володимир Гіза зобов'язався контрактом сплачувати \$25.00 місячно. З тих \$2,800.00 він уже сплатив \$1,575.00.

Справу злуки інших українських запомогувих організацій поручено їхнім урядами кілька разів, але лиш півурадовано. З тих півурадованих розмов виходило, що вони є за продовження таких переговорів, бо вони можуть довести до того, що в відповідний час злука може бути переведена.

Історія України в англійській мові.

Від літ українці в Америці говорили й писали дуже багато про потребу Історії України в англійській мові. Цю потребу відчували всі, а найбільше наша тут роджена молодь. У. Н. Союз, що крім своїх чисто безпечених завдань, уже багато разів брав на себе неолну ідейну і культурну працю і виконав її для добра всього українського народу — взяв на себе і цю працю. За його допомогою перекладав одну-омову Історію України М. Грушевського був спершу зроблений Василем Галичем, доктором філософії,

В 1939 році головний уряд на своєму річному засіданні рішив, щоб згадати 45-ліття У. Н. Союзу сфінансувати і видати цю працю. Провірені переказу У. Н. Союзу передав комісії, зложеної з д-ра Л. Мишути, Омеїана Ревука і Степана Шумейка. Згадана комісія перевірила і справила цілий переказ. Над цим вона працювала довший час і мала багато труднощів у приготуванні цієї праці. Цю підготовку комісією працю зредували основні професори Міамського університету О. Дж. Фредриксон. Вступ про професора М. Грушевського і його працю написав до Історії України в англійській мові професор Ейльського університету Юрій Вернадський, який теж давав цінні зауваги в справі зредування і видання. Друкуватиме цю Історію друкарня Ейльського університету. Ця Історія України в англійській мові, що появиться з друку цієї осені, буде одною з цінніших пам'яток тої ідейної і культурної праці, яку У. Н. Союз завжди для українського народу робив.

Відношення і збереження старих річників „Свободи“. Переглядаючи старі річники „Свободи“, що є власністю У. Н. Союзу, ми зважали, що п'янір у них дуже постарів і зовсім розсіявся, як його хотілиб дитинувати. Отже, кінце треба було щось зробити, щоб усі старі річники „Свободи“ відновити й зберегти для організації, бо це ж і історія. Історія, в якій записано багато сумних та радісних картин з життя української імміграції і організації в Америці, яку треба берегти для прийдешніх поколінь, щоб вони могли знати як їхні предки будували тут у новому світі своє родинне, громадське і організаційне життя.

З таким відношенням старих річників „Свободи“ були отримані значні видатки, бо робить це таким новим процесом, який є дуже коштовний. Цю справу я пропонував головному уряду на річному засіданні минулого року і він рішив, щоб це зробити. Екзекутивний комітет це рішення виконав і тепер У. Н. Союз має ці річники відновлені й оправлені.

Фонд Сиротинця.

Згідно з ухвалою 19. конвенції У. Н. Союзу екзекутивний комітет, у липні 1937 року, говорив зарядом Сиротинця С.С. Василянком у Філадельфії щодо того, на яких умовах заряд міг би приймати дітей Союзних членів, що залишилися сиротами.

Заряд тоді заявив, що він у призначенні дітей до Сиротинця не робить ніяких вибірок, а приймає всіх як має місце. Але не все це місце він має. Він сказав нам, що йому потрібно грошей на будову потрібних будинків Сиротинця і хотів, щоб У. Н. Союз дав гроші на цю ціль.

Над цю пропозицію заряд Сиротинця головний уряд У. Н. Союзу застановився, оскільки тому, що ця пропозиція не відповідала тієї цілі, на яку фонд Сиротинця У. Н. Союзу був зібраний, головний уряд оставив цю справу до погодження конвенції.

Наради представників чотирьох українських запомогових організацій.

З укладом Карпатської України і з вибухом нової війни в Європі, українських напад, проти його волі, знайшовся в дев'ятьох відсотках у межах і під гнетом СССР, а решта в межах і під гнетом Німеччини й Мадяризації. Чи довго ці окупанти українських земель пануватимуть над українським народом — ніхто цього не знає. Знаємо тільки те, що вони не вдержать у неволі такого народу, який упродовж своєї історії дав уже багато доказів на те, що він уміє оборонити своє право на свободу. Знаємо й те, що ці окупанти не здолають „вільного, козацького духа“, хоч вони, як ці хижі суки, „кліють щодня українське серце й душу на хрестний хрест України“.

Цей вільний український дух і відвага не дають теперішнім окупантам усмерти українського народу, як не дали усмерти його в боротьбі за свободу, на протязі цілої його історії. Вони далі пероривають український нарід до боротьби з усіма його окупантами, щоб разнаве позбутись їх з української землі. Поривають і наказують йому далі боронити цінності, які дає людині й народові свобода. Наказують дбати про те, щоб свобода була збережена в світі, а тим самим і на українських землях та між українським народом.

Щоб і українці в Америці причинилися до оборони тих цінностей, представники чотирьох українських запомогових організацій зїздили на свої спільні наради, на яких застановилися над тим, як ми в Америці об'єднані й організовані моглиб допомогти українському народові позбутись з української землі тих хижих наїзників, що кровавлять український нарід.

По багатьох спільних нарадах представники У. Н. Союзу, У. Р. Союзу, Провісників й Народної Помощі, прийшли до висновку, що американським українського походження треба в таку важку хвилю обороняти український нарід і його слушні домагання перед світом разом, а не окремими групами, як це роблено в часі минулої світової війни і після неї, коли українська справа була також видвинута перед світом.

Маючи це цілий час на увазі, вони погодилися і залишили спори та найшли основу для їхньої спільної акції і піддержки змагань України до державної волі. Вони рішили виступати разом перед громадством Злучених Держав і всього демократичного світа з домаганням, щоб воно в відповідну хвилю допомогло українському народові здобути волю, яка йому належить на засади самоозначення народів, яку видвинув президент Америки Вудров Вільсон.

Як уже знаєте, шановні делегати, це й зроблено на Конгресі Американських Українців у Вашингтоні в травні 1940 року. На ньому представники від більше як 1000 українських організацій заміанifestували своє відношення і відданість до Америки, до американського уряду і тих ідей, які є підвалиною порядку цього краю, як теж до України й українського народу в Європі. Таким чином на Конгресі зібрано думки, що зв'язані як з одною так і з другою справою. З тими думками погодилися також і визначні американці та ті представники американського Сенату й Конгресу, які прийшли на Український Конгрес особисто і заявили, що ті ідеали, для яких зібрався Український Конгрес, є шляхотні і заслуговують на їхню піддержку. Від них ми почули, що боротьбу за свободу і незалежність, яку звели перші американці, можна порівняти з боротьбою за незалежність, що її веде тепер український нарід.

Вони заявили, що піддержуть стремління українського народу в напрямку відзискання його свободної демократичної держави на території, на якій живуть українці в переважній більшості. Вони заповіли, що вже незадовго прийде така хвиля, коли світ відповість на самоозначенню поневолених народів, бо це одна з головних засад світа, яка ніколи не загине.

Конгрес американських українців у Вашингтоні приніс нам з політичного і культурного боку добру славу. Конгресові резолюції пригадуватимуть усім ту велику хвилю, коли ми всі стали разом в обороні української справи. А Свято Української Пісні, що відбулось тоді під проводом проф. О. Кошиця, скрі-

пило в нас віру в силу українського духа і зєднало прихильність тих американців, що її чули, про неї писали й читали в американських часописах. Такий наш спільний виступ у столиці Америки усунув „вражину“, в чужих і своїх, що „між українцями“, а зокрема їхніми організаціями і провідниками, „є такі великі розходження, що вони ніколи спільно зїїтись не можуть“. Він причинився теж до того, що американська преса, більше як у сорок містах Америки, писала про українську справу та поділа обширно це все, над чим Український Конгрес радів і чого домагався.

Далішню акцію в обороні української слушної справи веде тепер Конгресовий Комітет, в якому У. Н. Союз має своїх представників, а якого урядовий звіт і комунікати ви читали в органі У. Н. Союзу. Я певний, що ви, шановні делегати, керуючись обов'язком допомогти українській слушній справі, а також і добром У. Н. Союзу, розважите цю працю та у відповідний час забирете слово щодо того, як ту працю повести на будуче.

При кінці згадаю ще й те, що в минулих чотирьох роках, крім виконання моєї поштовної праці й обов'язків у головному канцелярії, працював я скільки міг в Українському Комітеті Світової Вистави, як його касієра, а в Конгресовім Комітеті, як його голова. Віддавав я теж багато відділів У. Н. Союзу в різних організаційних справах. Не висичаю тут цих усіх відділів і місцевостей, бо це забрало б багато часу і місця. Загально скажу лиш те, що в кожнім відділі чи місцевості, де я був, стрічав я дуже добре відношення до У. Н. Союзу та його великої й корисної праці, яку він веде для загального добра своїх членів, як теж для добра українського народу. Полагав я теж багато важних справ листуванням до відділових урядників і членів, що відносились до мене з ріжними їхніми організаційними справами. Копії з цього листування знаходяться в архіві У. Н. Союзу.

Отсим кінчу мій звіт і дякую всім головним і відділовим урядникам, редакторам, організаторам і всім членам за те, що причинились своєю співпрацею до зросту нашої організації.

Микола Мурашко, гол. предсідник У. Н. Союзу.

ЗВІТ ЗАСТУПНИКА ГОЛОВНОГО ПРЕДСІДНИКА ГРИГОРІЯ ГЕРМАНА.

Як заступник головного предсідника, я сповняв обов'язки, що є приписані статуту, а також виконував такі справи, які мені припоручив головний предсідник. Крім засідань головного уряду і екзекутивного комітету, в яких я брав участь, я виступав на організаційних зборах, погоджував справи по відділах, і репрезентував організацію на різних підприємствах, згідно з припорученням головної канцелярії. У моїй околїці я започаткував постійний Окружний Комітет з відділових урядників і давав поради та помагав відділовим урядникам в їх діловодстві. Ще перед розвиненням спортової акції я оснував у Вілкс-Беррі спортивний кружок, що перший почав виступати під назвою У. Н. Союзу. Досвід з цим кружком поміг мені багато у веденні спортової акції У. Н. Союзу.

Спортова акція.

На 19. конвенції У. Н. Союзу ухвалено творити спортивні дружини під ім'ямем і опікою У. Н. Союзу, і уповажнено головний екзекутивний комітет вжити на ту ціль відповідну суму грошей. На річному засіданні головного уряду в березні 1938 року припоручено головному екзекутивному комітету творити спортивні дружини з членів У. Н. Союзу згідно з конвенційною ухвалою. На засіданні головного екзекутивного комітету 26-го березня 1938 року, мене назначено спортивним референтом, поручено виготовити план на виконання ухвал головного уряду і конвенції, а описля погоджувати справи зв'язані з спортом.

Зазначу, що ввесь час спортова акція була ведена в повній порозумінні з членами екзекутиви, прилучючи до осягнення тих цілей, що були намічені головними урядниками на річному засіданні.

В першій мірі спортова акція мала на меті задержати молодих членів в У. Н. Союзі, розбудити в них зацікавлення справами організації, та виплекати в них почуття солідарності, вірності і привязанія до У. Н. Союзу. Тому вимагалось від спортивних дружин, щоб вони виступали під ім'ямем У. Н. Союзу і лучилися в „U. N. Y. H. S. O. U. (U. N. A. BASEBALL LEAGUE, U. N. A. BASKETBALL LEAGUE)“. Крім грошової помочі, дружинам роздавано Союзні спортивні відзнаки, щоб вони носили ці відзнаки на спортивних одностроях в змаганнях, а побідним дружинам наділявано ще окремі нагороди. В „Свободі“ і в „Юкреїніан Вікі“ поміщувалося вислід змагань.

Союзова молодь, у початках, не прийняла спортової акції з таким одушевленням, якого ми надіялися. На пошук у справі організування спортивних дружин весною 1938 року, вилучило лиш 23 запитів. Таких, що прийняли умови і одержали грошову поміч в першому році, було 15 бейсбольних дружин. Причиною такого малого числа дружин було головне те, що ми застали частину активної молоді вже зорганізовану в товариствах українських і неукраїнських, що не лиш зацікавлені спортом, але й відповідали культурним і товаришеским вимогам молоді.

Щоб морально піддержати новостворені спортивні дружини і не розв'язати дружин між членами і нечленами, дано в першому році дозвіл на призначання і нечленів в склад спортивних дружин. Однак це не показалося шкідливим навіть для інтересів самих спортивних дружин і цей план закінчено. Від початку 1939 року до спортивних дружин приймається лиш членів У. Н. Союзу.

Спортова акція розвивалася поступово і кожного року захоплювала більше членів. До бейсбол і бейсбол додано минулого року круглі (бowlінг), що показалося найбільше популярним.

Спортова акція представляється в числах так: Бейсбол — в першому році було 15 дружин з 252 членами; в другому році 22 дружин з 365 членами; в третьому році 28 дружин з 430 членами. Бейсбол — в першому році було 18 дружин з 219 членами; в другому році 22 дружин з 261 членами; в третьому році 21 дружин з 211 членами. Bowlінг — у першому році було 6 дружин з 33 членами; в другому році 33 дружин з 235 членами. В тім числі є 8 жіночих дружин. Тут треба додати й те, що ми не форсували справи спорту, але піддержували спортову акцію на місцях там, де молодь сама виказувала охоту до спорту.

М'ялене теж поміч Союзовий Оркестрі під опікою відділу ч. 94 в Гамтрам, Міш., вечірній український школі під опікою відділу 63 у Форд Ситі, Па., і мужському хорі У. Н. Союзу в Вілкс-Беррі, Па.

Коли мова про користь, які принесла спортова акція, то мимоволі підскакує запит, скільки нових членів приєднала ця спортова акція. На цей запит неможливо дати відповіді, бо ми не організували нових членів спеціально для спорту. Випадки були випадки, де втягано нових членів на те, щоб вони грали бейсбол або бейсбол, але з таких членів хісна не було, бо при першій невдачі в змаган-

нях вони опускали організацію. Ми вказували на спорт тільки як на одну з користей, що У. Н. Союз дає своїм членам. Тому неможливо ствердити цифрами, скільки нових членів прибуло завдяки спорту. Але відділові урядники можуть ствердити, який вплив мала спортова акція в організуванні нових членів. Можна сміло заявити, що завдяки спортові, молодь виказує більше активності, праці і заінтересування У. Н. Союзом, як це було передтим. Отже, до певної міри ми осягнули при помочі спорту те, що бажали.

Упродовж трьох років спортова акція була пробою-експериментом. Вона такою мусить лишитися іще до наступної конвенції. Військова служба забрала багато таких членів, що були найбільше активними в спортивних дружинах, і їх буде тяжко заступити. Тому неможливо сказати, скільки із існуючих досі дружин, зможуть надалі функціонувати, або скільки повстануть нових. Тому на мою думку, в теперішнім непевнім часі справа спорту повинна надалі лишитися в руках екзекутивного комітету, а знов конвенція, коли поставиться до спортової акції прихильно, повинна призначити на ту ціль відповідну суму грошей.

Г. Герман, заст. гол. предс. У. Н. Союзу.

ЗВІТ ЗАСТУПНИЦІ ГОЛОВНОГО ПРЕДСІДНИКА МАРІИ МАЛЕВИЧ.

Стаю я перед Двадцятю Конвенцією У. Н. Союзу з звітом про мою чотирілітню працю як заступниці гол. предсідника і члена екзекутиви. Що я здала звіт не тільки як заступниці предсідника, але також як члена екзекутиви, то це свого роду переломна подія в історії нашої організації. Бо до минулої конвенції, жінки не було при кермі У. Н. Союзу, аж доперва делегати Вашингтонської Конвенції пішли з духом часу і покинули також одну жінку в члені екзекутиви. Я на тім місці хіба заявлю, що я є горда, що мене наділено такою честю і складаю за те щирі подяки делегатам 19. конвенції.

Делегати 19. конвенції, вибираючи жінку до екзекутиви, дали тим доказ, що вони ставлять працю жінки на рівні з працею чоловіка. Цю справу розуміє тепер у такій спосіб кожний культурний нарід. Він признає жінці рівність не тільки в приватнім, але також і в суспільно-громадській житті. Жінка забирала видне місце на всіх ділянках людського поступу та підійшла рівними правами майже в кожнім народі. Бо тільки народи, що стоять на низьким урівень культурі, не признають жінці належних прав. Знов кожний культурний нарід прийшов уже давно до переконання, що тільки праця побудована на спільних зусиллях чоловіків і жінок може принести якнайбільше успіхів для загального добра нації.

Мій звіт, як члена екзекутиви, такий: 15. липня 1937 р. покинула мене до головної канцелярії на перші збори екзекутиви, а другі такі збори відбулись 16. жовтня того самого року. В 1938 р. відбули ми 4 екзекутивні засідання, а саме: 18. червня, 13. серпня, 22. жовтня і 24. груддя.

В 1939 р. було 3 засідання, а то: 23. травня, 25. липня і 9. груддя, а в 1940 р. лиш 2, а саме: 8. червня і 7. груддя.

Протокол з кожного екзекутивного засідання був поміщений завжди на час в нашому часописі. Крім того, в предложених тут конвенційних звідмленнях гол. предсідника і гол. секретарів є подані обширні і подрібні інформації з цілої діяльності нашої організації, а тому нема потреби мені це раз вичисляти довгі ряди чисел, чи ще раз повторяти історію моргеджів, бондів, та інших фінансових трансакцій. Я лиш хочу підкреслити, що в рішенні всіх справ я кермувалась розвагою і глибоким почуттям обов'язку супроти нашої організації. Я переконувалася, що завідувати чужими грошми є далеко тяжче, як своїми власними, а тому на тих особах, що ними грошми господарять, спочиває велика відповідальність, головне в теперішній непевній воєнній часі. Треба дуже добре вважати, щоб куплені бонди, дані моргеджі та всякі інші інвестиції були того роду, щоб могли приносити цілий відсоток, якого вимагають наші громи.

Крім моїх обов'язків, як члена екзекутиви, я мала також багато іншої союзової праці, яку я виконувала головню по відділах в Пітсбурзі.

На 20. листопада 1937 р. відбула я організаційні збори в Пітсбурзі у від. 396, а на 21. листопада такі самі збори у від. 264 в Карнегі, Па.

На припоручення гол. канцелярії, на 12. груддя, полагодила я справу члена 161 від. в Ембрідж, Па.

На 27. груддя запросив мене уряд 24 від. на свої річні збори, щоб розглянути їх урядування та заохотити молодіж до Союзової праці.

На 30. січня 1938 р. була я запрошена на ювілей 264 від. де виголосила реферат до молодіжці, і де тоді вписалось 10 нових членів до відділу. На 4. лютого я їздила разом з гол. секр. Галичиною до Мікізракс, Па., щоб залагодити справу виплати посмертного по членів від. 91. На 20. лютого відбула я організаційні збори в Арнолд, Па., у від. 296. На тих зборах було багато молоді, так, що мені вдалось тоді оснувати молодечий відділ. 27. березня вислала мене гол. канцелярія розглянути справу суспензії одної родини в 24 від. Я полагодила цю справу так, що ціла родина з 7-ох членів вернулася назад до Союзу.

10. квітня мала я в Ембрідж організаційні збори 4 відділів, то є: 276, 161, 120 і 34. Такі самі збори відбулись 56, 212 і 77 відділів на 15. травня у Гвіллінг, В. Ва. На 3. червня їздила я до Ембрідж, щоб полагодити справу оцінки на відділовім домі, на котрий У. Н. Союз давав тоді моргедж.

Також я їздила в подібній справі на 26. червня до Арнолд, Па. Ця громада старалася також дістати моргедж на народний дім в У. Н. Союзі.

На 20. вересня припоручено мені розглянути суспензу членів у відділах 264 і 96. Я поїхала на місце, перейшла до секретаркою 264 від. по хатах і дістала всіх суспендованих членів знова до відділу. Такамо поступила я у від. 96.

На 6. листопада запросила я гол. фінансового секретаря Р. Слободяна на 50-літній ювілей від. 53. Цей відділ є один з тих сімох, що основили У. Н. Союз в 1894 р. Я сказала вступне слово, переповіла історію відділу, та провадила цілою програмою. Головний реферат виголосив п. Слободян.

Прийз п. Слободяна як використала також для інших організаційних справ. На 5. листопада ми їздили до Аліквіпа, Па., оглядати дім 120 від., на котрий то дім цей відділ старався дістати моргедж. Вечором того дня відбули ми організаційні збори в Ембрідж, Па. На тих зборах було заступлених 4 відділи. Того самого дня ми відідали вже пізно вечором молодечий відділ в Мікізракс, Па. В неділю рано, 6. листопада, були ми на панахиді по померлих членах 53. від., а перед ювілейним концертом ми відбули ще загальні збори всіх доокончених відділів. На тих зборах було заступлених 26 відділів.

На 5. груддя їздила я до 91 від. в справі моргеджу. В 1939 р., я разом з організатором п. Загаєвичом, відідала такі громади: 8 січня, Пітсбург, де було репрезентованих 17 відділів; 22. січня, Арнолд, Па.;

12. лютого, Мікізракс, Па.; 19. лютого, Монессен, Па.; і 24. лютого, Пітсбург, Па. У всіх тих місцевостях я виголосила відповідні промови про ті користі, які дає членам наша організація. На 23. квітня їздила я до Арнолд, Па., в справі залуки двох відділів.

На 9. липня припоручено мені поїхати на ювілей 396 відділу. Там я виголосила ювілейний реферат та заохочувала молодь вступати в ряди Союзу.

22. жовтня їздила я на отворення Союзового Дому в Аліквіпа, Па., де виголосила відповідну до цього свята промову. 19. листопада мала я ювілейне Союзове свято в Ембрідж, Па. На це свято був також запрошений гол. контролер адв. Малицький з Клівленду. 21. квітня 1940 р. полагодила я непорозуміння в 120 від. На 11. серпня я складала до Пітсбургу загальні організаційні збори всіх доокончених відділів. На ті збори я запросила гол. рек. секр. п. Галичину. Я уважала, що такі збори є конечно потрібні тому, що з причини одного нещасливого випадку була кинулася якась зневіра і байдужість по відділах Пітсбурщини. На тих зборах було вияснено багато справ. В дискусії забирали голос майже всі урядники з 26. відділів, які були заступлені на зборах. По тих зборах праця по відділах поступала багато краще.

З нагоди, що 29. вересня мала я говорити на ювілей Союзу Українок в Акрон, О., я уважала за відповідне скликати також і Союзові збори, тимбишче, що майже всі жінки, що належать там до Союзу Українок, є членами У. Н. Союзу, як це мені писали урядниці. На тих зборах було поважене число Союзниць, а також урядниці з двох відділів. Я сказала коротку промову, а описля було багато цікавих запитів і дуже оживлена дискусія.

На 6. жовтня припоручено мені поїхати до Клівленду, щоб виголосити там ювілейний реферат і 30-літню річницю оснування найбільшого жіночого відділу У. Н. Союзу. Жіноцтво з того відділу заслугує на признання, бо невтомно працює, щоб вдержати першество між усіма жіночими відділами Союзу.

16. і 17. жовтня мала я судову справу, котру полагоджено в користь У. Н. Союзу.

Крім згаданої тут праці, нераз приходило до мене чимало поодиноких членів і урядників з ріжними справами і ці всі справи я старалася полагоджувати так, як вимагає добро організації. Я також листувалася часто з відділовими урядниками та з голов. канцелярією.

Ось таке є моє 4 літнє звідмлення про ту Союзову працю, яку я провадила. Упродовж тих 4 років оснувано в Пітсбурзі 6 нових молодечих відділів, з яких 4 здлужили описля зі старшими відділами. Також здлужилось два відділи в Мікізракс, а це: 166 з 91. Молодечий відділ 166 існував вже більше як 7 літ, однак рішив таки здлужитись зі старшими. Бо, як говорили ці молоді члени, то влучности сила. Цей здлужений відділ має вже двох молодих делегатів на цій конвенції.

Крім праці в У. Н. Союзі я таксамо трудилася і на народній ліві. Говорила в ріжних місцевостях на святах О. Басарабові, Лесі Українці, ювілей Олгії Кобилянської та на протестантийних вічах.

Завважи з моїх поїздок є такі, що це треба багато працювати між жіноцтвом, щоб воно стало активним на рівні з чоловіками. Велике занедбання під тими оглядом є головню по менших місцевостях, де нераз можна ще почути від чоловіків, що місце жінки є тільки в домі. Таке наставлення є власне перешкодою в зрушенні жіноцтва до активної Союзової чи громадської праці.

Я заважала, що ті місцевості, які мають свідоме, зорганізоване жіноцтво, багато краще розвиваються, які ті, в котрих жінки нічим не цікавилися. Де є свідоме й зорганізоване жіноцтво, то там і наша молодь свідоміша і краще зорганізована. Бо свідоміша мама не запише своєї дитини до чужої організації, але возьме її там, де вона сама належить. Бо так воно є, що яка мама, такі діти, які члениці Союзу, такий Союз, яка жінка, така нація.

Марія Малевич, заст. гол. предсідника.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО РЕКОРДОВОГО СЕКРЕТАРЯ ДМИТРА ГАЛИЧИНА.

за час від 1. січня 1937 року до 31. грудня 1940 року.

Основні цілі, для яких був зорганізований У. Н. Союз, остали незмінними вже 47 років. Бо й в самих початках оснування, і впродовж 47 років існування, і сьогодні його цілі все одні й ті самі. Ті основні цілі, це: життєве забезпечення, матеріальна й моральна поміч, та вірна служба своїм членам, американським українцям, Америці й Україні. І які цілі оставали завжди незмінними, так за те зовнішня структура організації, спосіб ведення та плани, на яких ця структура була побудована, підлягали постійно ріжним змінам. Ці зміни відбувались щодо способу плачення вкладок, щодо впровадження ріжних родів забезпечення, щодо будови резерви, щодо способу адміністрування, щодо ріжних членських привілеїв, а вкінці також і з приводу щораз до нових асекураційних законів, які впроваджували ріжні стейти.

Коли брати під увагу ці ріжні зміни, то в розвою У. Н. Союзу ми знайдемо досі три головні періоди. Перший початковий період записаний в історії нашої організації шуканням ріжних пробних способів щодо запровадження властивого забезпечення, щодо усталення висоти вкладок та виплати суми забезпечення. Цей період тривав 20 років, а саме, від 1894 до 1914 року.

З минулого 19-тою конвенцією, яка відбулася в 1937 році, ми закінчили другий дуже важний період в історії існування У. Н. Союзу, період, який знова перетривав вище 20 років. Цей період, хоч був опертий на застарілих і неможерних асекураційних основах, то все таки він у своїм часі відіграв значну роль в розвитку У. Н. Союзу. Почався цей період відповідною реформою в 1914 році, коли то члени переведено з розметової системи на систему плачення вкладок після віку вступу. І хоч ця реформа не відповідала ще вимогам модерного життєвого забезпечення, то все таки вона влила нове життя в існування У. Н. Союзу, створивши підставу до будови його властивої фінансової сили.

Та часи змінялись. Кожна ділянка нашого американського життя перетворювалася, змала до поступу, пристосовувалася до змінених обставин та вимог часу. Тесаме діялось і на полі забезпечення. Нові життєві потреби ставили по раз то нові вимоги до забезпечення. І так з минулою конвенцією ми покінчили зовсім со старим родом забезпечення, переписавши майже всіх членів до нового роду забезпечення. У такій спосіб ми почали від минулої конвенції вже новий третій період в існуванні У. Н. Союзу, період, який зрівняв з тим усім, що було перестаріле, нестале, а задержавши тільки здорові частини з давних підвалин, почав розбудовувати на них нове модерне забезпечення з новими методами та новими привілеями.

(Далше буде)